Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SỐ 32 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BẢY 23 FÉVRIER 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIÂY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BÁ

Từ mai trở đi, thì Thần-Chung sẽ xuất bản ngày chúa nhựt mà nghỉ bữa thứ hai.

Xin độc-giả lưu ý.

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE No 10428

ÁN MẠNG BAZIN

Rồi đây chánh phủ có liệu sao không?

Bây giờ rõ lại dịch-xá', thì cái lời tiên liệu của chúng tôi chẳng còn chút chi sai. Từ theo các báo Langsa, mà chúng tôi dịch đăng vào « Thần-Chung » hôm nay, thì quả ông Bazin bị thích khách hồi ba mươi tết ở Hanoi là bởi chuyện mộ dân mà sanh ra.

Đã biết ai là người có chút từ tâm, thì bất kỳ là chuyện gì, mà đã có đến đổ máu người, thì cũng lấy làm thương tiếc. Huống chi xét kỹ cái chuyện mộ dân của ông Bazin bất quá cũng là một cái nghề sanh nhai. Nếu như mấy người dùng dân có hà khắc chi cũng không phải lại ông này, muốn như vậy. Song ở trong xã-hội, cái lẽ tuần hoàn, nhiều khi nó xảy vẫn bất công, không ai biết đặng. Cái tâm lý của xã-hội nó lạ lùng quái gở, khác hẳn với tâm-lý của cá nhơn.

Đến nay, chuyện đã lở rồi ra rồi, cái định bình ngày sau đối với cậu Léon Sanh ra sao chưa biết, chớ cái tội đồng mưu ám sát ngày nay, luật pháp có xử thế nào cũng chẳng ai than phiền, mà tưởng người đắc-tội kia cũng biết trước như vậy.

Song trong một việc mà đã có làm cho đổ máu người lai láng, Pháp có, Nam có, thì người cầm cân pháp luật, cầm quyền cai trị cũng nên vấn tâm mà bới lại cho biết các điều sơ sót chi đây.

Cái chánh-thể tận thiện, tận mỹ đến đâu, cũng không khỏi lầm, khỏi lạc.

Và chúng tôi chẳng bao giờ nhơn lúc một hai gia quyến đương deo sầu ngậm thảm mà thả lòng tìm vít đặng để tỏ cho ai. Chúng tôi chỉ muốn nhơn cái bài học viết bằng máu người ngày nay mà xin chánh phủ nên suy đi, lượng lại xét cho thấu đáo vấn-đề nhơn công ở xứ này, nhứt là cái vấn-đề mộ dân Trung, Bắc vào các vườn cao su, hay là đi đi các thuộc địa khác.

Ôi! Cái chuyện dân cao su thêm bớt chi không chưa biết, chớ ai đã nghe đến các điều tân khốc cũng phải lạnh mình. Có lẽ đâu lại không thấu tai chánh phủ. Vì chúng tôi dám chắc trong hai mươi triệu dân Đông-dương không còn một ai mà không nghe lập đi lập lại......

Không, tôi không chỉ đích ai là người tội-nhơn hết, vì ai đã có dùng dân mộ, thì không nhiều cũng ít, chẳng ai dám cả quyết rằng chuyện mới xảy ra đây không làm cho động lương tâm.

Và chuyện này không phải là một vấn-đề nhơn công Annam mà thôi đâu. Chuyện này thật có quan hệ rất nhiều cho những người Pháp đã bỏ xứ qua đây mà kiếm đồng lương, trự bổng.

Các người Pháp ở đây không phải toàn là nhà tư-bổn, cũng có lắm kẻ đổ mồ hôi, sôi nước mắt, đặng mà nuôi thân. Tuy sánh với anh em lao-động Annam mình tại vẫn một trời một vực. Song chúng tôi cũng hiểu cho họ là người làm công như Annam vậy.

Thế mà, nếu như Chánh-phủ không lo sửa đổi cái hiện trạng của dân lao-động Annam cho có thể thở đặng, thì tôi chỉ sợ e mấy người làm công Langsa cũng chẳng bao giờ yên lòng. Ở chốn rừng xanh, núi rậm, biết đâu họa phước là đâu.

Đã mấy hạng Langsa rồi, đã mấy mạng Annam ai biết, mà còn hờ hẩn không đề phòng, rủi như có xảy ra chuyện bất trắc nữa, thì chẳng những dân Annam chúng tôi không hiểu cái phương sách chánh-phủ muốn đổ về hướng nào, mà gia quyến người Langsa cũng trách chánh-phủ không ít.

Đêm hôm thanh vắn, dưới ngọn đèn xanh tỷ mực như nước mắc mà dẹp hết cái tư-ý của con nhà Annam ngày nay đặng viết mấy hàng này, vậy mà không biết có ai chịu nghĩ như mình mà lo tính trước cho chăng?

Trong một bài nói đến quan Toàn-quyền Pasquier, thì tôi đã có nhắc câu trong một bức thơ của ngài: « Kiếm ra đất đỏ bao nhiêu, thì cựa cho Annam bấy nhiêu » Quan Pasquir biết rõ tình cảnh lắm. Vậy mà rồi đây Ngài có nhơn chuyện đau đớn ngày nay mà nhớ đến lời nói ân hậu năm xưa đặng liệu sao không?

Than ôi! chúng tôi chỉ có cái ước mong là cũng vậy.

Diệp-văn-Kỳ

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Cùng câu chuyện nhà Tần

Hôm qua vì Tân Việt bất tài nên bị tòa Kiểm-duyệt bôi trọn hết bài câu chuyện.

Cũng muốn nín thinh không nói cho thành ra mình bị cho ai đã tự xưng là « Tân-Việt » mà cử chơi một chuyện. Song lại sợ mích lòng độc giả và cũng sợ bỏ nói chuyện nhà Tần mà bị bỏ, nên bây giờ thử nói lại chuyện nhà Tần chơi.

Lúc nọ chú Lữ-bất-Vi, tính buôn hương bán phấn với vua Thỉ-hoàn không xong, nên mới tìm một mớ hàng trầy qua đâu tận đến bên Ăn-lê mà bán.

Người Ăn-lê hỏi chủ ở nước nào.

Xin! Xin!

Từ đó người Âu-châu mới biết nước Tàu mà đặt tên là « Chine-China ».

Cũng may nhờ có chú Bất-Vi mà nước Tàu mới có tên. Mãi đến bây giờ nước họ cũng vẫn còn không tên như cũ; buồn cười nhứt là họ lại tự xưng mình là Chi-na.

Cái chuyện của anh nói hôm nay giờ, sao không có chi thú hết.

Vậy chớ mấy ngài không nhớ ông Hiếu vì mấy người làm báo như mấy ông cọp trong sở thú sao? Thú hơi hơi vậy đặng còn mà coi. Chớ thú rếc như hôm qua đó, thì có thấy gì đâu.

Vả xét lại cũng đáng thương Tân-Việt. Phải vô như người ta, thì mình đã nói: « Câu chuyện ngày hôm qua hay lắm! Hay hơn cả các câu chuyện từ bấy lâu nay, hơn cả các câu chuyện về sau nữa.

Song nghĩ mà tức cười cho mình. Muốn nói khôi hài, sao mà lại phạm đến quốc sự. Té ra ở giữa này không phải chỉ ông Trần-văn-Trí, một mình một chợ.

Dở là tại mình, sợ e ngày sau chỉ khỏi họ đã lại đem câu thơ cũ về việc nhà Tần mà ngâm lại:

Túng giáo hồn nhập Tần khanh khứ,
Thiên cổ kỳ oan na đắt thân!
Anh hiểu gì không?
— Không!
— Tôi cũng vậy, mà vậy mới là hay.

Tân-Việt.

Hãy đọc đoản thiên tiểu thuyết nơi phụ trương Hay lắm! Thú lắm!

Thơ tín riêng

Trả lời ông Tân-dân-Đông

Tiếp thơ của ông, chúng tôi lấy làm mừng.

Mừng rằng xã hội ta nay đương lúc sóng « tình » dồn-dập hạnh niên nam tử, phần nhiều lấy chữ tình làm đạo đức rất cao. Chẳng dè lại còn có người biết lấy sự tình dục làm đáng sợ. Chúng tôi biết một người như vậy, nhưng chắc đâu trong chỗ chúng tôi chưa biết, không còn muôn ngàn người như vậy. Mới biết chân lý ở lòng người, dẫu phong trào sô đẩy đến đâu cũng không thể mà vùi lấp được. Vậy in theo lời thơ mà trả lời ông, tiện xin ngỏ cùng những người có tư-tưởng như ông.

Trong thơ, ông chất vấn chúng tôi hai việc:

1. Sao không can-thiệp, cứ để cho tờ báo quốc-âm kia đăng đại những tiểu thuyết tình?

2. Làm sao báo Thần-chung lại đăng tiểu thuyết « Nặng vì tình »

Câu hỏi thứ nhứt, chúng tôi xin cắt nghĩa rằng: Trong việc làm báo ai có chủ-nghĩa mục-đích của nấy. Thuở nay đối với các bạn đồng nghiệp, chúng tôi vẫn giữ một mối hoài-cảm cho tròn hữu-nghị, trừ ra khi nào cực chẳng đã, thì chúng tôi chẳng muốn can thiệp đến chủ-nghĩa hoặc mục đích của tờ báo nào.

Vả chăng, báo giới tuy là cơ-quan ngôn-luận, mà bên ngoài lại còn có dư luận của quốc dân làm cơ quan giám đốc cho báo giới. Một tờ báo nào nếu ngôn luận văn-chương mà chánh đáng chắc là quốc dân công nhận là phải, chủ nghĩa của tờ báo đó sẽ một ngày một thạnh hành. Trái lại, nếu một tờ báo mà ngôn luận o-bế, văn chương dông cuồng, chắc là dư luận không dung, cái mục đích của tờ báo đó tự nhiên phải thất bại. Ở Saigon ta đã mấy tờ báo vì mục đích bất chánh dư tình không dong, mà hiện nay hoặc đã chết hoặc sống cũng như chết, cái đó chắc ai ai cũng đều trông thấy.

Bởi sự kiến-giải như vậy, cho nên thuở nay về sự phê bình các báo, chúng tôi vẫn nhường quyền công luận về quốc dân.

Câu hỏi thứ hai chúng tôi xin cắt nghĩa rằng. Tiểu thuyết « Nặng vì tình » là một án văn chương tuyệt diệu của người Pháp, chúng tôi dịch đăng là có ý giới thiệu cái tư tưởng hay của người Âu-châu. Bộ tiểu thuyết đó, tuy dùng chữ « tình » mà đặt tên, song mà ở trong tuyệt không chỗ nào thương luân bại lý, tuyệt không chỗ không chỗ nào làm hại cho thế-đạo nhân tâm như các tiểu thuyết tình khác. Vả chăng, tiểu thuyết đó kết-cấu một cách ly-kỳ, tuy là tình mà tình thiệt cao thượng tình thiệt chánh đáng xin cứ coi cho trọn bộ, thì sẽ biết chúng tôi đăng tiểu thuyết không phải đăng liều để đưa đón phong-trào « thờ ma tình » của xã hội.

Mấy lời vắn tắt ông biết cho.

Thần-chung

Chừng nào đến Saigon?

Le Brix đã khỉ sự bay qua Đông-dương từ sáng hôm 19 Février, và ở đây đã dự sắp đặt lễ nghinh tiếp trong ngày chúa nhựt. Vậy mà hôm nay chỉ có tin rằng Le Brix sáng hôm kia năm giờ bắt đầu bay từ Caire qua Bassorah.

Chừng nào đến Saigon?

LỜI BẠN GÁI

Chị em học-sanh

Ở nước nào cũng vậy, ...
....
.... hạng học-sanh vẫn là hạng đáng trông cậy của quốc-dân.

Nhứt là ở nước ta, giấc mộng ngàn năm chưa tỉnh,
....
thì hạng học-sanh lại càng là đáng trông cậy hơn nữa.

Đã là trong cùng hội, cùng thuyền thì người trông cậy ở mình bao nhiêu, cái trách nhậm của mình càng lớn bấy nhiêu.

Song từ trước tới giờ thử hỏi trong chị em học sanh ta đã có ai là không lỗi với cái trách nhậm đó cùng không phụ cái lòng trông cậy kia chăng?

Em không phải đem những điều đó mà phiền trách chị em đâu. Em vẫn dư hiểu rằng cái lỗi đó chỉ là ở cái hoàn cảnh của chị em mà thôi.

Ở trong cái gia đình chật hẹp thì từ nhỏ chí lớn chị em chỉ có biết sự yên vui bởi đã là học-sanh thì chị em phần nhiều đều là con nhà dư dã cả. Chị em nhân được sung sướng trong sự yên vui đó mà khó lòng biết được những sự thống khổ của đời. Chị em lại nhân quen sung sướng trong sự yên vui đó nên tới khi chị em đã hiểu rõ rằng yên là yên tạm, vui là vui vờ, mà chị em cũng đành cam trong cái « tạm » cái « vờ » đó, chớ chẳng muốn hiểu cho rằng cái hạnh phước phải dày công lao khổ mà gây nên mới thiệt là cái hạnh phước.

Khi cắp sách tới nhà trường thì chị em lại vì sẵn có cái « óc » như trên kia mà cái hay chẳng thâu thái được, có thâu thập được thì phần nhiều là cái dở cả. Lỗi ở cách giáo dục chăng? Không chắc, nhưng chánh là lỗi ở sách mà chị em đọc! Sách hay thì ít thấy, sách dở thì dễ mua, sách nói về nhân dân, xã hội thì khó coi, sách nói về tình ái, dâm ô thì dễ đọc...? Chị em phần nhiều lầm lạc cũng chỉ tại không đề phòng: ai đưa cho đọc sách gì thì tin cho là sách hay vậy! Ngoài ra, cái giáo dục của chị em lại thường luyện cho chị em cái tánh phân biệt giai cấp mà làm cho chị em không thể chung cùng với các giới trong quốc-dân đặng cùng mưu hạnh phước chung được.

Ở trong gia đình là thế, tới chỗ học-đường là thế, còn ngoài ra chế độ của xã-hội thì hủ bại, thì suy đồi, cái hoàn cảnh như vậy chị em ai có lo chăng, ai có biết chăng, thì mau kíp tìm phương tự cứu.

Tiểu-Minh

Nội loạn nữa sao?

Theo tin Arip, thì Trương-tôn-Xương đã bỏ Lữ-thuận đi tàu về Thượng-hải đặng tính khỉ sự làm loạn và xúi các binh sĩ làm theo.

Lại có nghe ở Thanh-đảo đã treo cờ ngũ sắc và ông Thống-soái quốc-dân-quân rút quân ra khỏi chỗ.

Quả như vậy, thì tội nghiệp cho người Tàu biết bao nhiêu! Chừng nào mới hết cái họa nồi da xáo thịt?

PHAN-VĂN-HÙM

NGỒI TÙ KHÁM LỚN

(Tiếp theo)

En prison le cœur se brise ou se bronze.
Trong ngục thất lòng phải ngấu như tương hoặc phải rắn như đồng.

Ông giám-ngục gần đổi đi. Ông này hiền hậu từ-tế. Lúc tôi vô còn được ông coi xếp nửa tháng. Trong tù tuy khổ sở, nhưng không xảy ra việc gì gớm ghê cho lắm. Nghe người ta nói ông ấy đi đánh giặc bị bắt bỏ tù bên Ăn-lê-măng, cho nên ông biết thương tù. Ông sắp đổi đi, thầy chú hăm chung tôi hết sức.

« Để rồi bây coi. Đợi ông xếp mới lại đây bây chết cha bây hết. Ông xếp mới mà lại thời thầy chú sẽ cầm roi bêt thây. Bây giờ bây sung sướng quá mà! Mà bây tưởng hại bây khổ lắm sao? Tao bỏ trong gàu mèn bây một cục nhựa, bây thấy mẹ bây liền. »

Quả thật thế, ông xếp Agostini vừa lãnh việc thời roi mây vun-vụt trên tay thầy chú tới ngay. Nhứt cử nhứt động, tù bị đánh một cách tàn nhẫn. Đánh tới lở lưng thành ghẻ, cả tháng bôi thuốc dán oxyde de zinc mới thấy kéo da non.

Ông Agostini là ông xếp mà ông Ng-văn-Bá đã tả trong tờ D. P. I. B. lúc nọ. Ông Agostini đã oai nghiêm, mà ông lại còn xin về một người xếp — Xếp phó — Annam oai nghiêm hơn nữa. Oai cho đến đỗi thầy chú có người phải buồn tiếng không ngọt. Thầy đội L... một hôm tức giận, lên nói với ông Ninh: « Nó là con thú. Mà đều nó tù lâu quá ». Ông xếp Annam trạc năm mươi, đầu mâ-nin, mặt ốm, má thỏn, râu cao, bộ đi còn xăng xái như sân-đá mới điền.

Tù nói chuyện rù-rì trong chỉ tồn. Ông xếp mua cây roi đi lại:

« Cai, mầy không cấm gì hết. Vậy là! nó có nói chuyện mở cửa tao vô đánh. »

Rồi ông thọc tay vào của song sắt múa con roi vi-vụt chưởi om:

« Chien (sic)! con chó! nín không! Tao bắt bây đúng hết thảy. Vla tousss. Ăn cơm vất! »

Rồi ông xăng-xái quây đi. Ông đi rồi ông lại, ông lại rồi ông đi. Không thấy ông mỏi chân. Chắc ông không mỏi.

∴

Lúc bấy giờ về việc hội kín thiên hạ bị bắt vô ngày một nhiều. Có người đầu bạc phơ phơ cũng bị nghi vô hội kín. Một hôm, ngày đi thăm, tôi đi chung với một ông già như vậy. Ông một X... thấy ông già bèn chửi: « Đ... mẹ, già còn ham làm quan, theo Nguyễn-an-Ninh. Ngu! »

Theo ông Ninh mà làm quan? Làm đến ông một mà không biết gì là gì hết. Muốn nói đến cái óc ông ấy, không đủ lời mà nói được.

∴

Annam đã ác dữ như thế kia mà Tây cũng chẳng vừa gì. Nhưng nói cho phải, thời tây họ có đánh chửi cũng là tại cái bụng ác của họ; chớ họ không có cái oán-thù hèn hạ và cái cách khảo tiền tàn nhẫn của ngục tốt Annam. Vã lại họ có đánh, cũng không đánh nhây, đánh cách « say máu ngà » của ngục tốt Annam. Sự thật có như thế, tôi không binh gì Tây, hay oán gì Annam mà thiên trọng về một mặt nào.

Tòa kiểm duyệt bỏ hết một đoạn

Như chú Tây đen Tư-Hải, ngồi ngửi cây nhang thơm một lúc chán, thời kêu tù lại chửi chơi. Y nói tiếng Annam thần sầu. Y chửi mới là nhứt óc.

— Ê, này con chó, mầy biết tao không?

— Dạ biết, một anh tù trả lời.

— Mầy biết ở đâu? Biết hồi nào?

Anh tù nói lật-rật, y lại chửi, lại lấy heo mây đập trước trên đầu: « Con chó mầy không biết tao? »

Những khi y say rượu thì cả khám kinh hồn. Một lần lúc bảy tám giờ tối, tù trong khám nói chuyện rù-rì, kẻ cũng là tưởng không ray gì cho lắm. Tư-Hải mở cửa sắt, mở cửa song sắt, nhào vô lấy heo mây đập tả đập hữu, tù chạy rần rần, mạnh ai kiếm đường nấy trốn. Mà khám trống trơn, tù trốn vào đâu? Vì thế mà ông Ninh bị y đánh. Ông Ninh la lên cự lại, y giựt mình thì con thú điên trong mình y lúc say, chợt tỉnh mà biết lỗi, bèn quầy trở ra cửa vừa đi vừa chửi vừa hăm. Ngày thường cũng có lúc y hăm ông Ninh: « mầy ngu, mầy không làm việc; để tòa kêu án mầy rồi, nội cái nắm tay nầy, tao đánh mầy cũng mang bịnh »

Người nên chú-ý chỗ « *tù chạy rần, mạnh ai nấy trốn* ». Từ đó hiền hậu nhát sợ như thế song nếu ta có phàn-nàn cách đối đãi .... thời chắc họ sẽ trả lời rằng tù hung hăng lắm, không đánh đập không được.

Nếu tù mà quả hung hăng như họ tưởng, thời lúc đem, Tư-Hải sao dám mở cửa khám mà vào đánh người? Tay y có súng sáu mà đi, chớ tù đông, không làm hại y được sao?
. . . .

∴

Trên tôi đã nói thầy chú đánh chó tê tiền. Nhưng mà tù thời làm gì có tiền. Khi bị tống giam, tới cửa ngục, người ta đã lục xét lấy tiền để lại kho rồi. Thời tiền đâu còn mà cho thầy chú?

Mỗi anh tù mới vô, thầy chú cho cập-rằng (hay lo anh tù nào có thế-lực) lại hỏi tên họ nghề nghiệp, nhà cửa, làng tổng, án gì, và nhứt là số đinh-bài. Biết đủ như thế ấy, thầy chú lựa ngày nghỉ, tuốt đến nhà anh tù báo tin cho người nhà. Người nhà ai cũng thế, có người bị vào tù thời nóng lòng sốt ruột, chạy dôn chạy đáo bù-xít bù-xa, mà cũng chỉ ngóng ở ngoài cửa ngục là hết. Thời biết đâu người trong ngục tình cảnh như thế nào. Vì thế mà thầy chú huyên truyền ra nói rằng người ở trong bị đánh đập, đau yếu, không ai chở che săn sóc; mà người trong ngục lại mong mỏi ở người nhà lắm. Nghe thấy như thế, nếu nhà nghèo khó thời thôi, chớ nếu nhà có phương thế làm ăn, thời dầu cho tiền bao nhiêu cũng dám tuông ra hết.

Thầy chú huyên-truyền, nếu không công hiệu, thời lại tự mình làm ra cho có chuyện thật. Mà phần nhiều thời họ làm cho có chuyện thật trước, rồi mới đi về nhà người tù sau. Làm ra cho có chuyện thật trước, thời làm như thế?

(Còn nữa)

Ai dám làm gian?

Chánh phủ Pháp mới theo điều thứ 419 trong hình-luật mà ra lịnh trừng phạt những kẻ bán sữa pha nước lạnh.

Điều luật thứ 419 đó có giống với một đạo nghị định của vua Louis XI ra năm 1481 đạo nghị định ấy như sao này:

« Người nào bán sữa pha nước lạnh nếu bắt được thì sẽ dùng một cái muỗng mà đổ sữa ấy vào họng tử, chừng nào thầy thuốc nói rằng: không thể chứa được nữa thì thôi ».

Đối với người bán trứng thì nghị định rằng:

« Hễ bắt được người nào bán trứng thuối hoặc trứng hư thì sẽ bắt đem cột vào một cây cột ở trước công chúng. Còn những trứng kia thì sẽ cho đám con nít dùng mà liệng vào đầu, vào mặt người kia đặng làm sự mua vui cho công chúng. »

Cho những người bán mỡ sữa (beurre) thì hình phạt như sau này:

« Nếu bắt được ai bán mỡ sữa mà hoặc bỏ củ cải, hoặc đá gạch vào thì cũng sẽ bắt đem cột vào một cái cột ở giữa trời. Mỡ sữa thì đặt lên đầu chờ cho khi nào sức nóng của mặt trời làm cho tan hết đống mỡ thì mới được tha. Nếu mặt trời không đủ sức nóng làm cho mỡ phải tan ra thì đem người đó cột trước một đống lửa thiệt nóng. Ai muốn tới coi hoặc muốn láng mạ cách nào cũng được! ».

Thơ viện lớn nhứt hoàn cầu

Thơ viện lớn nhứt hoàn cầu ở tại Berlin, kinh đô nước Prusse. Thơ viện ấy cất trên 1.700 thước vuông và có 15 từng lầu. Còn sách ở trong thì thật là vô số, 2 triệu pho sách đáng đăng trong các ngăng tủ, không kể 100.000 sách viết bằng tay, và 1 million vở nhạt.

Mỗi năm, số sách cứ tăng lên mãi, năm 1926 tổng cọng được thêm đến 100.000 pho sách.

Các cuộc tiêu khiển trong ngày nghỉ thứ bảy chúa nhựt

Hát tây
Tối thứ bảy. — La haut (tuồng diễn)
Chúa nhựt. — Matinée. La Thérisina

Hát bóng
Casino. — Le Titi
Eden. — Quand la Chair Succombe

Cải lương
Modern Cinéma. — Phước-Cương: Tứ-đổ-tường.

Hát bộ
Rạp cầu Muối. — Cao-long-Ngà, ba xuất

Đá banh
Sân Giadinh đường Mayer. — 4 giờ 1/2 Etoile Giadinh với sélection Govap Electro

Đua ngựa
2 giờ chiều. Coi chương trình nơi trương thứ 3.

Ong Bazin vì sao mà bị giêt? và ai giêt ông Bazin?

Lời khai của cậu Lê-văn-Sanh

Trong một số trước bổn báo có đăng tin rằng cậu *Lê văn-Sanh* bị can vào vụ giết ông Bazin đã tự thú rằng mình là tòng phạm. Nay các báo ngoài Bắc vào có nói rỏ về vụ uảy, vậy xin thuật tiếp để độc giả tường lãm.

Cậu *Lê - văn - Sanh* năm nay mới 19 tuổi theo học tại trường trung-học Albert Sarraut ở Hanoi. Mấy tháng trước đây, về việc buôn người của mẹ min cậu đã có bị bắt vì rải truyền đơn phản đối sự mộ phu cùng cách đối đải với cu-li trong các đồn điền. Cậu nhận rằng những truyền đơn ấy là tự cậu viết ra nên đã bị tòa án trừng trị Hanoi kêu án 6 tháng tù treo.

* * *

Ta còn nhớ rằng khi ông Bazin ở nhà số 110 phố Chợ Hôm bước ra mà lên xe thì có một người bước tới đưa cho ông *một cái thơ*, trong khi đó thì một người khác rút súng sáu nhắm ông mà bắn thác.

Cái thơ đưa cho ông Bazin là một cái thơ hài tội ông về việc mộ cu-li. Những người khác có giấy đưa tới việc mộ cu-li như ông Bazin cũng đều có nhận được thơ hăm dọa như ông Bazin cả.

Khi việc an mạng nầy xảy ra, sở mật thám tra xét thì lấy làm lạ rằng cái giọng văn của bức thơ đưa cho ông Bazin cũng giống như cái giọng văn của những bức thơ hăm dọa gởi cho các người khác mà lại cũng giống như cái giọng văn của những lá truyền đơn hồi kia. Sở mật thám liền đem mấy thứ chữ so sánh thì càng xem xét kỹ càng, càng thấy giống nhau như hệt. Vì thế mới hạ linh bắt cậu *Sanh*.

Lính mật thám ngày đêm canh gác nhà riêng cậu ở đường Nguyễn-Trãi (tức là đường số 85) cùng nhà bà thân cậu ở phố hàng *Đào* (rue de la soie) nhưng mấy ngày chẳng thấy tăm rạng cậu đâu cả. Mải tới bữa trước đây lúc chiều tối cậu về thăm bà thân cậu, lính mật thám mới nhảy ra bắt được cậu còng tay dẩn về sở mật thám ở phố hàng Cỏ (Boulevard Gambetta).

* * *

Tra hỏi cậu thì lúc đầu cậu còn chối, sau thấy chứng cớ đã rõ ràng cậu lên khai hết sự thiệt như sau nầy!

« — Phải, tôi có can vào việc nầy song không phải tôi bắn, người bắn là anh X... Tôi thấy những cách của kẻ mộ cu-li cùng những chủ đồn điền đối đãi với người đồng bang tôi thì tôi thiệt lấy làm ngứa gan, lộn ruột. Thiệt thế người ta đang yên vui trong cảnh gia đình của người ta mà lại bắt người ta đem đi làm thân nô lệ thì còn gì khả ố hơn nửa! Ấy cũng vì thế mà cuối năm trước đây tôi đã phản đối rất kịch liệt.

Nhưng phản đối thì phản đối, sự mộ cu-li cũng cứ mỗi ngày một nhiều.

. . . .

Anh X....là người tôi quen biết và cũng là người biết đau lòng về những việc kia, lại bằng lòng cùng tôi chung sức. Việc nầy là do anh X.... đề xướng lên, cái người mà chúng tôi phải ám sát cũng là tự anh X.... chỉ định. Chúng tôi nhận rằng kẻ xa nhà cực khổ, người thương nhớ đớn đau, ấy đều là tự ông Bazin cả. Anh X... liền kết luận rằng phải giết ông.

« Chúng tôi biết rằng tối nào ông cũng có lại chơi nhà một người đầm lai ở phố chợ Hôm. Chúng tôi mới nhứt định giết ông vào tối bữa 30 Tết. Chúng tôi biết rằng trong lúc đêm tối vắng vẻ ấy chẳng có ai là để ý đến chúng tôi hoặc ngăn cản chúng tôi cả. Chúng tôi lại cũng nghĩ rằng tiếng súng của chúng tôi nổ sẽ xen lẫn vào những tiếng pháo trong phố mà sẽ không ai hay ai biết chi hết.

Chúng tôi chờ ông ở phố chợ Hôm đã lâu mới thấy ông từ nhà cô Carcel bước ra. Lúc đó là lúc chúng tôi hạ thủ đó. Chúng tôi liền bước lại gần ông mà trong khi tôi trao cho ông một bức thơ thì bạn tôi rút súng sáu nhắm ông mà bắn thác. »

* * *

Khi cậu Lê-văn-Sanh đả làm tờ khai và ký tên nhận rồi quan bồi - thẩm cùng lính mật-thám đưa cậu lại chỗ đả xảy ra án mạng dặng cậu làm lại cho coi những việc cậu đả làm trong khi cậu thấy ông Bazin chết gục bên lề đường.... Cậu lại bị dẩn về xét nhà cậu cùng xét nhà bà thân cậu nữa song chẳng được vật gì quan hệ cả. Nay mai đây tất cậu sẻ bị giải về Hỏa lò (tức là khám lớn ở phố hàng bông thợ nhuộm, rue des teinturiers)

* * *

Về phần cậu *Lê-văn-Sanh* như vậy là xong. Sở mật thám bây giờ đang hết sức tầm nả anh X... tức là người thủ phạm, tức là người đả cầm súng sáu bắn chết ông Bazin. Sở mật-thám nói rằng đả biết được anh X.... là ai rồi, và nay mai gì đây rồi cũng bắt được.

Khoa-học với Thanh-niên

Kinh-tế trong một nước sở-dĩ được phát đạt là nhờ khoa-học rộng mở. Kinh-tế chẳng qua cũng là canh-nông, kỹ-nghệ, thương-mải, mà ba môn ấy đều do khoa-học mà ra cả.

Khoa-học chẳng những cần cho kinh-tế, mà còn quan-hệ đến việc binh-bị, việc giử gìn bờ cỏi một nước nửa.

Địa khải như trồng tỉa thì phải biết thảo-mộc-học, để phân biệt từng thứ cây, cây nào thích hạp với xứ nào, động vật học để trừ loài ký-sanh-trùng, hóa-học để bón phân làm đất, thời tiết để chữa khí hậu, cơ khí học để dùng máy móc canh-nông.

Về kỹ-nghệ hay thương-mải, cũng phải biết vật-lý học, hóa-học, toán-học, cơ-khí học điện-học khoa học, để chế-tạo và buôn bán.

Đó là những khoa học tối-yếu: ngoài ra còn những khoa chuyên môn riêng theo từng nghề-nghiệp nửa. Xem như một xưởng kỹ-nghệ cơ khí thì phải có năm bộ phận: nào là nghiên cứu và họa-đồ, nào là nấu kim khí, nào là chế tạo, nào là thí nghiệm và tra xét.

Đồ chế tạo xong đem đến hảng buôn thì hảng lại còn nhiều bộ phận khác nửa: nhận hàng hóa, làm sổ sách, gói và gởi hàng, tìm bạn hàng, làm quảng cáo v. v.... Mỗi việc cần phải có một khoa chuyên môn.

Đến như việc binh bị và giữ gìn bờ cỏi thì dầu công việc khác nhưng cũng cần bấy nhiêu môn khoa học. Như đúc súng, đóng tàu, luyện đạn, ráp máy bay, chế hơi ngột cũng do bốn khoa vật lý học, hóa học, cơ khí học, toán học mà ra, cho chí binh thơ đồ trận cũng vậy.

Nước nào muốn có đủ đồ khí cụ về kinh-tế và binh bị cũng phải học khoa học cả.

Nước ta bốn ngàn năm theo Tàu chỉ chuyên văn thơ, từ phú, kịp đến khi người Âu-Tây đem tàu, đem súng đến thì phải hoản hồn, mất vía, ...từ đó quyền chủ-tể mới về tay người khác. Ấy có phải ta kém thua khoa học không?

Cũng trong thời gian ấy nước Huê-kỳ đem tàu và súng đến Nhựt bổn, để xin thông thương buôn bán; Nhựt đóng cửa không tiếp thì bị ngay mấy phát trái phá làm cho Nhựt tỉnh hồn; họ bèn tự hỏi tại sao mà người ta có được những hòn đạn mạnh như thế; họ mới đua nhau đi xem, biết ngay rằng mình bị thua sút người là mình không có của « quái » ấy.

Họ đó xét tận nơi mà học cho kỳ được, bởi đó ngày nay họ mới có đủ thế lực kinh-tế và binh-bị, như các nước Âu-Mỹ.

Anh em thanh-niên ta mấy năm sau đây đã biết khuynh-hướng về cái nền học mới, nên nhiều người xuất dương du học, về học khoa nầy, người học khoa khác, kể cũng bộn bộn. Nhưng ấy các danh sách học sanh tốt nghiệp mà so sánh thì thấy học-sanh nước mình theo khoa văn-chương và khoa luật pháp nhiều hơn cả. Điều ấy có lẽ một là vì tư-chất người mình mấy ngàn năm di-truyền lại nên sẵn có «khiếu» văn-chương và luật-pháp; dả có khiếu ấy tất cho là dễ hơn các khoa khác, hai là theo hai khoa ấy về nước nhà dễ thiệt-hành hơn, nghĩa là các ngạch mở rộng cho học-sanh có bằng-cấp văn chương và luật pháp: nào là giáo-sư, quan tòa, thầy kiện, nào là làm quan Annam (Bắc-kỳ và Trung-kỳ) hay viên chức tại các tỷ sở Bảo-hộ; ba là học tại các trường đại học luật và văn, học-sanh ít bị bó buộc bằng các trường chuyên (như về khoa pháp luật có thể học ở nhà rồi đến thi cũng được.)

Xét lại hai khoa pháp văn và pháp luật cũng rất cần cho ta thiệt, vì dầu ta đã sẵn một áng văn - chương Á - Đông rồi, nhưng học thêm của người mà bổ-khuyết những cái nhược điểm của mình thì không phải là vô ích mà có ích như là triết học, tâm lý-học, thần-lý-học, luân-lý-học v. v..

Song những khoa ấy dầu có ích nhưng chưa thiết yếu bằng các môn khoa-học khác. Vì như thân thể ta đương đau nặng, muốn cho mau lành mạnh thì phải uống thuốc trừ bịnh trước rồi mới uống thuốc bổ sau.

Thuốc trừ bịnh tức là khoa-học để làm khí giới hộ thân mà chống chọi với đời, thuốc bổ tức là những môn học cần để chỉnh-đốn nội vụ, ngoại giao vậy (như khoa chánh-trị, tai chánh, văn chương triết-lý).

Phương-chi, ta học của người là cốt từ rút được cái tinh-thần tư tưởng của họ mà thôi chẳng phải học nói học viết cho hệt như họ làm chi, vì đã gọi là nước Nam thì phải có văn-chương Nam, pháp-luật Nam, ngôn-ngữ Nam.

Bởi vậy ta phải làm sao cho nước Nam cũng có một thứ văn-tự dồi-dào, thâm thúy, như văn tây vậy — một ông Descartes hay Niezsche Annam bắt tất phải viết văn như ông Descartes Pháp hay ông Nietzsche Đức, miễn là tư-tưởng cũng thâm thúy, bằng hay hơn là đủ.

Nhưng về khoa-học thì ta phải dùng một thứ lợi-khí như họ, nghĩa là một thứ lý-luận, máy móc để chế-tạo thành đồ thiết-dụng. Một ông Curie hay một ông Berthelot An-nam tất nhiên phải dùng một phương-pháp nghiên-cứu, thực-nghiệm như ông Curie và Berthelot Tây-phương.

Muốn cho anh em thanh-niên ta có khiếu theo đuổi khoa-học lên đến bực đại thành thì phải luyện « khiếu » anh em thanh-niên ngay từ lúc nhỏ, còn ở trường tiểu-học. Anh em gặp cái gì cũng nên hỏi: « tại làm sao? Thế nào mà thành như thế » Cũng vì hai câu hỏi đó, nên ông Nowton khi ngồi dưới gốc đào, thấy trái đào rụng xuống mà suy nghĩ đến lập thành cái thuyết « vạn vật hút lộn nhau »; ngày nay do cái thuyết ấy mà làm nên được bao nhiêu công việc vĩ đại trên mặt địa cầu.

Trên kia tôi đã giải sự thiết-yếu của khoa-học đối với tình-hình của nước ta, vậy tôi xin kết-luận rằng nếu ta muốn được giải phóng mau, tất nhiên phải chú-ý đến các môn khoa-học lắm, nhứt là các khoa chuyên môn về công nghệ cơ-khí, điện-khí, hóa học, v.v.... Vì dầu mà ta thua người chẳng phải ta thua sút về khoa-học ư?

Song còn một điều rắc rối, là việc dụng nhân-tài trong rừng khoa-học xuất hiện ra.

Vấn-đề ấy xin để các nhà tư-bổn nước ta giải-quyết, vì không còn ai đủ tư-cách hơn các nhà ấy nửa.

Trần-Mạnh-Nhân,

Xe hơi hiệu

DELAGE

Torpédo 11 H.P., 4 cylindres 3.800 p.

Torpédo 14 H.P., 6 cylindres 4.200 p.

Là một thứ xe

ít tốn hao hơn hết,

Chắc chắn hơn hết,

Lịch sự hơn hết,

Êm-ái hơn hết.

Bán tại hảng:

Sté des Garages Charner

131, 133 Boulevard Charner -:- SAIGON

Chử ý, xin chử ý

Những mandats, thơ từ chi thuộc về Đông-Pháp-Thời-báo và Thần-Chung, xin nhớ từ đây về sau cứ gởi ngay cho Thần-Chung, [illegible] đường [illegible] Saigon.

A LA PENSÉE

50. đường Charner

Ở đây có bán các thứ vành bông để đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rất rẻ.

Hỏi tại nhà Mme JUD.

(Bán luôn vừa ngày vừa đêm).

NHƠ'N DỊP GẦN TẾT

Đó để têt anh em bà con không gì quý bằng:

RƯỢU BỒ HIỆU MAUBAR

là một thứ rượu thiệt tinh hảo có pha (cola-coca quinquina và glycéro phosphate)

Từ nay tới tết hễ ai mua rượu bổ MAUBAR thì Bổn-Đường sẻ tặng không một ve dầu măn (Essence de menthe) hiệu [illegible] ĐẦU-CHÂU

Có bán tại:

№ 07457

ĐAI-PHÁP ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Môn bài 84-90, Dương d'Ormay — SAIGON

Saigon — Imp. du Thần-Chung

Le Gérant: NGUYEN-VAN-BA

Thương-Mãi Học-Đường

2, 4, 6 Rue d'Ayot (kế Đông-Pháp ngân hàng)

Dạy viết tắc, đánh máy chữ, bút toán, chữ Pháp và chữ Anglais.

Các lớp học có giáo-sư có bằng cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 15 giờ tới 19 giờ rưỡi

Viết tắc và đánh máy chữ

Một tháng, ngày nào cũng dạy . . . 30 $. -
— — 3 lần một tuần. . . 15. -
— 2 — — — . . . 10 -

Viết tắc hay đánh máy (Một thứ)

Một tháng, ngày nào cũng dạy . . . 15 $. -
— — 1 tuần ba lần . . . 10 -
— — — — hai lần . . 5 -

Chữ Pháp

Một tháng, ngày nào cũng dạy . . 30 $. —
— — 1 tuần 5 lần . . . 25. —
— — 1 tuần 3 — . . . 15.

Bút toán

Một tháng một tuần dạy 2 lần . . . . 15. —

Chữ Anglais

Một tháng, một tuần dạy 2 lần . . . . 15. —

Tiền học phí phải trả trước mỗi tháng

Học-Đường lại có nhận làm cái công việc thuộc về bút-toán và đánh máy.

Lời rao cần kíp

Người chủ lãnh môn bài tiệm rượu cửu-Long-Giang là Đinh-công-Sanh vì muốn đi làm việc khác đã đem hết thảy đồ-đạc nhà phố của tiệm đó bán lại cho tôi (tên Hình-Thừa-Phước) hai bên đã định giá song suôi, và đã định đến ngày 20 tháng Février 1929 thì đem tiền giao tại trước một quan Trưởng khế.

Nếu mà trước đây tiệm Cửu-long-giang có thiếu chịu của các tiệm khác đồng nào, thì xin trước ngày 28 tháng 2 nầy cứ tới chủ cũ Đinh-công-Sanh mà giao-thiệp. Nếu sau ngày đó thì các việc không can thiệp gì đến chủ mới.

Nay cẩn bạch

Saigon ngày 18 Février 1929.

Người mới mua
tiệm cửu long giang
Hình-Thừa-Phước

Lời rao rất cần kíp

Hôm 28 Tết Annam, tên Trần-văn-Cao tuổi ước chừng 50, người trung mà ốm, có để tóc, nước da đen lên xe hơi ở Cholon để đi Bacliêu thăm con, khi đi bận đồ đen. Từ hôm ấy tới nay chưa về, vậy anh em cô bác ai biết xin trả lời cho tôi biết, tôi được cảm ơn lắm.

Trả lời cho.

M. Trần-văn-Chỉnh
làng Thuận-Thành
Cholon

AI MUỐN ?

NGÀN NĂM CÒN MỚI CÁI XUÂN SANH

Hãy mượn nhà Họa sĩ Thái-bình-Dương vẽ bức hình để ngàn năm không phai.

Giá rẻ ai giám bì 5 $ 00 màu đen nửa người 0m50 x 0m60. 10 $ 00 màu đen nguyên hình 0m, 50x0m 65. Về couleur giá tiền gấp hai. Peinture à l'huile gấp hai couleur. Khuôn sẹp bọc lươt 2 $ 50, cẩm nhung satin 3 $ 50, 3 $ 00 Nón nhẹ 100 Grammes 3 $ 00. Nón nút ve 3 $ 00. Gabardine 5 $ 00. Bán sỉ giá rất rẻ.

Gởi tiền trước phân nửa đã.

Đo-như-Dương, Họa sĩ
264 Rue Paul Blanchy
Saigon

GIÁ BÁO

Thần-Chung

Một năm.	12 00
Nửa năm.	7 00
Ba tháng.	4 00

Mandats xin nhờ đề cho M. Nguyễn-văn-Bá *Quản-lý báo Thần-Chung.*

Tôi học chữ Pháp

Nhiều người hoặc ở Saigon, hoặc ở lục tỉnh có gởi mua sách « Tôi học chữ Pháp » của ông Roussel. Nhưng vì nhà in dời chỗ nên sách không gởi kịp ngày hẹn. Nay chúng tôi viết mấy hàng nầy cho độc giả khỏi nghi ngờ ông Roussel.

Trứng-tuyết-Thơ của ai ?

Là một thứ tiểu-thuyết lạ hơn hết, vì trong đó có phát minh một môn hóa-học " Trứng-Tuyết-Thơ " mà ai cũng có thể làm theo được. Giá nhứt định là 0 $ 30. Mua sỉ có hoa-hồng. Xin do nơi : Tín-Đức Thơ-Xã N° 37 Rue Sabourain Saigon.

TIN TRONG NƯỚC

NAM-KỲ

SAIGON

Đá banh

Tổng cuộc Thể thao Annam

Cuộc tranh vô địch năm 1928-1929

Matches đã ngày 17—2—1929 : Match đầu — Série B — Shell club thắng Télépost 3 bàn trọn Homologué.

Match sau — Série A — Tandinh thắng Dakao 6 bàn gỡ một Homologué.

Matches sẽ đá ngày 24-2-1929 : Từ 3 giờ 15 tới 4 giờ 15 - Match đầu — Série B — Govap B đấu với Commerce B Giám cuộc M. Ngưu.

Match sau — Série A — Télépost đấu với Tricolore vì hội Tricolore xin chịu thua không là nên T. C. T. T. A. định thiết lập một cuộc đấu cầu rất kịch liệt thế cho match đó.

Từ 4 giờ 30 tới 5 giờ 30 — hội Etoile de Giadinh đấu với hội tuyển Govap và Electro.

Giám cuộc M. Mùi (E.)

Chiến tướng hội tuyển như sau nầy :

Thủ thành : Tâm (E.) Hậu tập : Xuân (G.) Cảo (E.) Học (G.) Tiếp ứng : Hoãnh (E.) Lê (E.) Thành (G.) Chiêu (G.) Tiền đạo Tài (E.) Lực (G.) Lâm (G.) Bông (E.) Chánh (G.)

∴

Ngày chúa nhựt 24 Février tại sân banh Mayer, có hai cuộc đấu cầu rất kịch liệt, trận đầu hội COMMERCE B đá với GOVAP B. Giám cuộc : M. NGƯU.

Trận sau nhơn vì hội TRICOLORE thiếu chiến tướng, nên đành chịu thua trước.

Nên hội GOVAP và ELECTRO mới xin rút chiến tướng tài trong hai hội nhập lại, khêu chiến với hội L'ETOILE de GIADINH, hội ETOILE de GIADINH đã bằng lòng.

Vậy thì chúa nhựt 21 Février 1929 nầy rất kịch liệt, trận nầy thế nào GOVAP và ELECTRO cũng quyết trả thù cho đặng mới nghe, vì hôm kỳ đá tranh vô-địch, hai hội nầy đến phiên gặp hội L'ETOILE de GIADINH đều thiếu tướng-tài nên mới đành chịu thua, cho đến nay chưa có dịp nào rửa hờn được.

Nay sẵn dịp may nầy chắc hai hội ráng trổ tài, cho biết sức thư hùng.

Còn hội l'Etoile de Giadinh năm nay tài lắm, chiến tướng đều đủ, tập luyện bằng hơi, nào là đui xe máy, nào là chạy đua nào nhảy dây, vân, vân... tập cả : môn thể thao làm cho bền bỉ.

Nên ngày hai mươi chín Tết đá với Ang-Lê tàu binh « CUMBERLAND » mới thủ huề được.

Mà gặp Equipe hạng nhứt ở dưới tàu An-Lê đó thì cũng chẳng dễ vì thủ huề được, ấy đó cũng thấy tài của hội Etoile de Giadinh năm nay phát đạt là dường nào.

Equipe hạng nhứt dưới tàu An-Lê CUMBERLAND lại lại Saigon đã đá bốn trận thắng ba trận huề một trận với GIADINH.

Trận đầu đá với hội lựa tuyển của Tổng cuộc Langsa, Ăn-Lê ăn 4 bàn trọn.

Trận nhì có đá với L'Etoile de Giadinh huề.

Trận thứ ba đá với Stade Militaire là hội Sơn-đá đã đoạt được cái coupe « AUTO HALL » năm nay của Tổng cuộc Langsa, Ăn-Lê ăn 7 bàn hội Stade Militaire gỡ một.

Trận thứ tư hội Cercle và Stade lựa rút lại đá với Ăn-Lê thì cũng thua 6 bàn gỡ một.

So sánh đó thì cũng biết hội Etoile de Giadinh phát đạt là dường nào, mà hôm đá với Ăn-Lê không có xe lửa Bénhoa (Danh gốc một) đá, phải có Danh thì không chừng có lẽ kiếm ăn được. Mà tuần tới 24 Février 1929. Danh sẽ lãnh ấn tiên-phuông đá. Vậy xin các nhà mộ thể-thao nhớ đi coi, chớ bỏ qua rất uổng.

Năm nay chẳng có trận nào kịch liệt cho bằng trận nầy.

V. T.

Đua ngựa

Kỳ thứ 16

Chúa nhựt 24 Février

Phần thưởng Sollman

Độ bán đua trơn 350 $. — 2000 thước — ngựa lai ca. B

[illegible] (350 $) 48	[illegible] 700, 3 45
Vang bầu (3..) 4..	Hồng Cẩm (350) 44
Capucine (.00) 35..	An sơn (250) 40
[illegible] 250 48	Ô phụng (350) 41

Tôi tưởng nên đánh Hồng cẩm *gagant*, Khứu phụ Định và Vang bầu *placés*. Đánh với Vương Anh

Phần thưởng Verdun

Đua trơn — Độ chấp — 2000 thước ngựa Annam A.

Kim Qui 35k	[illegible] 40
kim Lion 40	kim Hoa 38,5
Serbie 39	Mã long Thành 31
Đạm phụng 35	Centaure 38
Hồng Anh 30	Vang hùng 32,5

Tôi chỉ đánh Mạnh tấn Anh *Gagant*, Kim Hoa và Đạm phụng *placé*. Đánh với Vang hùng

Phần thưởng Kim huê Tông

Đua *trơn* 2e Série — *2000 thước*

Salmsom 46,5	Lutteur 48
Kim Liên 48,5	Eminence 48,5
Bouvelet 48,5	

Tôi chỉ đánh Lutteur *gagnant*, Eminence *placée*

Phần thưởng Belle Hélène

Đua trơn 2.800 thước.

Rouvelet 59	Huỳnh Long 50,5
Long kim Vân 46,5	Xích Long 44,5

Tôi chỉ đánh Xích Long gagnante ; Huỳnh Long placée

Phần thưởng Indigotine

Độ bán 700 $ đua trơn 1700 thước

Phi Hổ (45..) 46k	Phi thành (400) 40
[illegible] (400) 4..,5	Tàu bay (400) 42
Long Phụng (500) 47,5	[illegible] (700) 44,5
La Reine (700) 4..,5	Courant d'air (500) 44
Blanc nez (600) 50	Brin d'amour (400) 46
Vang Phụng (400) 47,5	

Gia phụ Nữ về *gagnante* được, Long Nữ và Phi sang Hổ *placés*.

Đánh với Blanc nez.

Phần thưởng Douro

Đua trơn độ chấp — 2000 thước — ngựa Annam B

Đạm Long 42 k	Nữ Phụng 30
Hồng Cẩm 38,5	Đạm b Đông 50
Ô May 47,5	Anh Long 40,5
Kim Định 40	Flamme n'amour 30
Kim Xanh 30	

Phần chắc đánh con Anh Long gagnant, Đạm Long và kim-xanh. Đánh với Ô May nếu nó có chạy.

AI MUỐN CHẠY ĐẶNG 70 KMS MỘT GIỜ BẰNG CANOTS NHỎ MÁY RỜI, 25 MÃ-LỰC

1· — Khỏi trả thuế !
2· — Khỏi phải chauffeur !!
3· — Khỏi mục vỏ vì đi về hai ngươi, khiêng lên phơi và tháo máy cất !!!

Hẹn trước đặng chạy thử và bán tại nhà.

M. Henri Hovancam ở Cần thơ. — Canots hiệu nào khác (50 mã-vô cùng đặng) muốn thử chơi thì sẽ rõ-giá chơn !

INSTITUTION « HOÀNG-TỲ »

82, Boulevard Kitchener (Cầu ông-Lãnh) Saigon
Téléphone N° 806

Một cảnh trường rất nên vừa lòng các đứng phụ-huynh học sanh.

Chọn ròng các bực có văn bằng cao-đẳng, các cử-nhơn, tú-tài và kỹ-sư để dạy học-sanh cho mau thành đạt.

Trường rất sạch sẽ khoảng khoát; phía trước, phía sau đều có hàng rào sắt bao bịt.

Tựu-trường ngày 1er Mars 1929 nhằm ngày 20 tháng giêng Annam.

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

TRÀNG HOA TANG (couronnes)

bằng cườm và bằng sành

Kể giá từ 8p.00

Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.

Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

Văn-Hí-Ban.

Chúa nhựt 24 Février 1929 nhằm rằm tháng giêng Văn-hí-Ban sẽ khởi sự hát tại rạp Casino Dakao. Năm nay bổn ban chỉnh đốn lại coi lạ hơn xưa Thêm đào kép mới, y phục và sơn-thủy toàn là đồ mới rất nên đẹp đẽ.

Kính thỉnh.

PROVINCE DE GOCONG.

Avis d'Adjudication

Lieu, date et heures de l'adjudication:

Bureaux de l'Inspection de Gocong, le Sept Mars 1929 à neuf heures du matin.

Objet de l'adjudication : Fourniture de 1510. m3 de matériaux durs pour l'entretien et le rechargement des Routes Provinciales pendant l'année 1929.

Importance approximative : Douze mille piastres (12.000 $ 00).

Cautionnements : Provisoire... 200 $ 00.... Définitif .. ..480 $ 00

Bureaux ou le dossier peut être consulté: Bureau du Chef de Subdivision des Travaux Publics à Gocong et 4me Bureau du Gouvernement de la Cochinchine à Saigon.

Sách chánh-trị nên đọc

Của Trần-mạnh-Nhân soạn.

Đế quốc-Sử nói về việc các nước Âu-mỹ đi chiếm đất và thực-dân ở A phi-Lợi giá : 0 $ 30 (không kể tiền gởi).

Thế giới cường-quốc chánh thể lược khảo nói về cách chánh-trị ở các nước Âu-mỹ (có bài tựa của cụ Huỳnh-thúc-Kháng) giá 0 $ 25 (không kể tiền gởi) Bán tại : Tín-Đức Thư-xã : 27 Rue Sabourain *Saigon.*

TẾT ! TẾT !

Bán rất hạ giá trong mấy ngày gần tết

HÙNG-VƯƠNG

Bazar et Coiffeur Tonkinois.

14 Rue Sabourain 14 SAIGON

Bổn tiệm nghĩ vì bấy lâu nhờ ơn quí khách có lòng chiếu cố mới được đực giỏ như vầy không biết lấy chi đền ơn quí khách nên bổn tiệm định bán rất hạ giá trong mấy ngày gần tết các thứ hàng như là:

Pháo nội-hoá "AN PHONG" của người Annam làm ra, nổ tiếng rất lớn, sát tan đỏ như bông đào rất đẹp, pháo dùng, pháo tre, pháo sonay, feu bangale, đủ ngũ sắc, xanh, đỏ, trắng, tím vàng coi rất ngộ

Rượu tây đủ các thứ uống rất thơm và rất bổ, champagne thượng hạng, cigare hạng nhứt.

Đồ nữ trang MỸ-KỲ" vòng, xuyến, cà rá, bông tai, nút chemises, nút cổ nút, tay áo vàng rất tinh sảo, rất lịch sự mà lại rẻ tiền, thiệt là hợp dụng với thời buổi cạnh tranh. Giày vớ, chemises, noeuds, régates, pochettes, mouchoirs, dầu thơm, phấn đủ các thứ và các hạng.

Đồ thêu, gối thêu, khăn trải bàn, mền nỉ, nón VELOURS, BFLÉCHET, SONAY, LINDBERG, rất ngộ rất đẹp. Tableaux, panneaux sơn vẽ kiểm thời rất tốt, vân vân...

Nói tóm lại đủ các thứ hàng để qui khách cần dùng với, tất đều bán hạ giá để đền ơn qui khách trong bấy lâu đã chiếu cố xin chớ bỏ qua rất uổng!

Chủ nhơn kính mời.

SINDEX

N° 1, Rue Lefèbvre — SAIGON

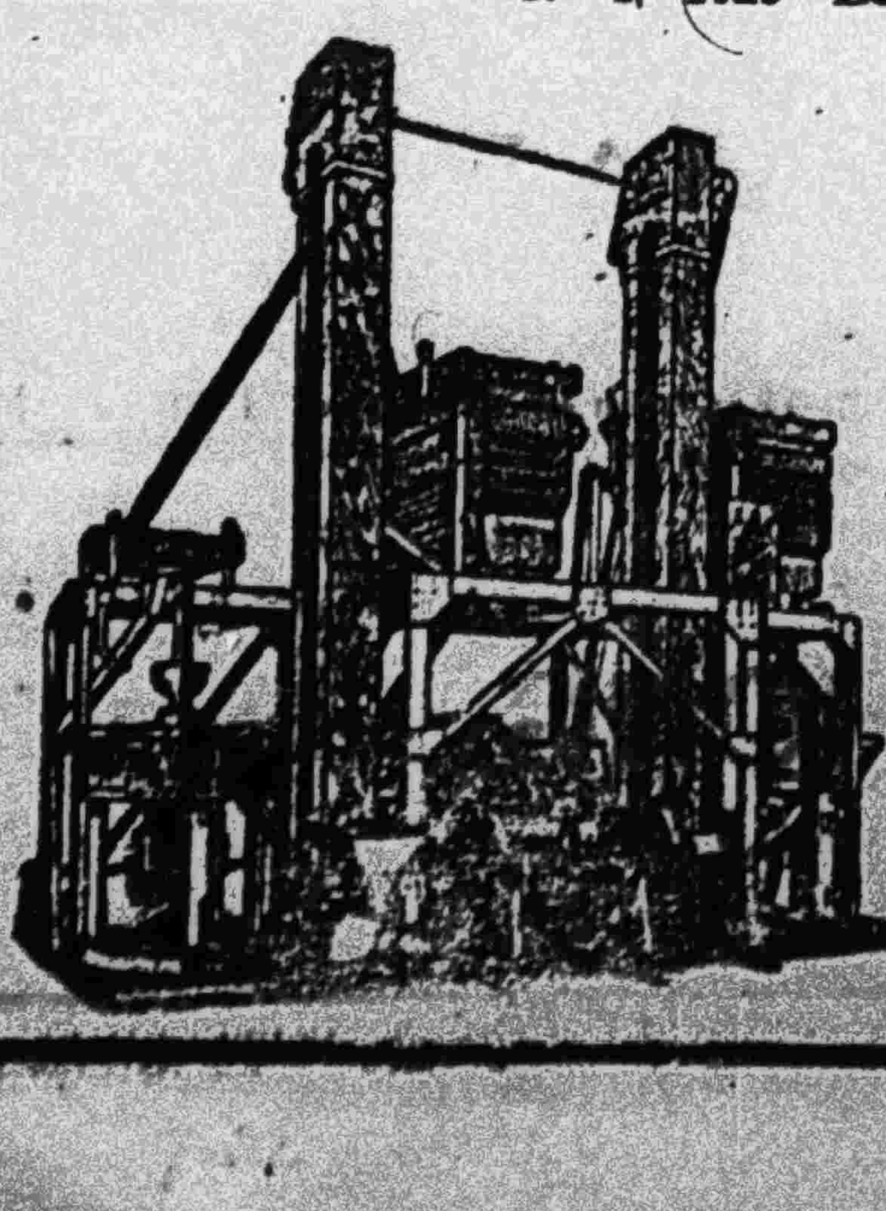

Installations complètes de RIZERIES de tous tonnages

NHÀ MÁY GẠO

Buôn bán tử tế, giá cả nhẹ nhàn, ráp chạy tốt rồi mới lấy tiền đủ.

J. Cairns

Adresse télégraphique " Douglas " Saigon.
N°. 36 Rue Lefèbvre Saigon. (sau Banque de l'Indochine.
N°. 215 Quai Mytho Cholon (Binhtây)

Bán góp

Thiện nghệ nghề máy xay gạo. Bán và ráp nhiều cái rồi đều vừa lòng qui khách.

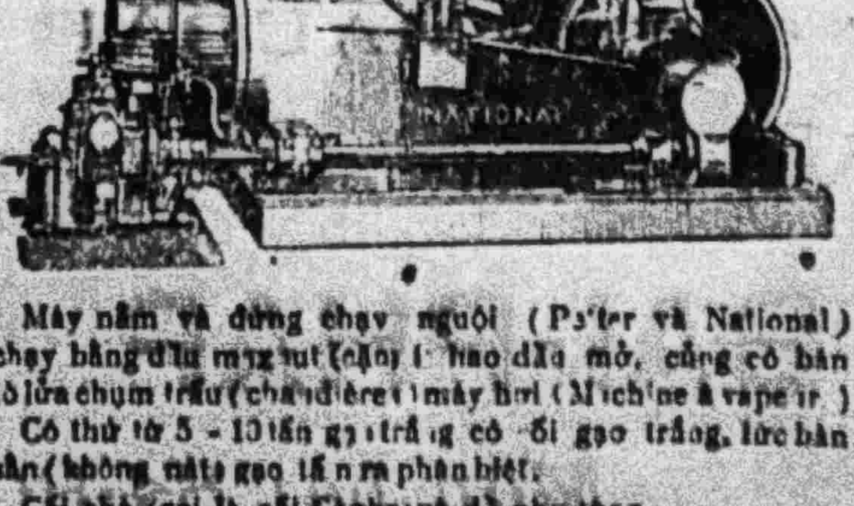

Máy nằm và đứng chạy nguội (Petter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn) hao dầu mỡ, cũng có bán lò lửa chụm trấu (chaudières) máy hơi (Machine à vapeur)

Có thứ từ 5 - 10 tấn gạo trắng có cối gạo trắng, lúc bán sẵn (không nát gạo lãnh ra phân biệt.

Cối chà (gọi là cối Caphe) và đồ phụ tùng.

Xin mấy ông muốn thương nghị và hỏi thăm đều chi xin gởi thơ cho người Compradore của tôi là : Vương-văn-Thêm.

Thị - Trường tiêu - tức

GIÁ BẠC

Ngày 21 février 1929 ...... [illegible]

GIÁ LÚA

Ngày 21 février 1929 (kể 100 kilos)

Vinhlong.........	6 $ 3?
Gocon.........	6 47
Baixau.........	6 40
Bahcu.........	6 41
Cambodge, thứ trắng.........	6 31
Cambodge, thứ đỏ.........	5 91

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1.........	10 47
Gạo số 2.........	10 05
Gạo số 2.........	9 64

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG

[illegible]

Ở TÀU VÀ NHỰT

Compiègne 1-3

Ở BẮC VÔ

Claude chappe 3 3

Ở SINGAPOUR

G. G. Roume 2. 2 29

Tàu chạy

SANG PHÁP

Pethô 22 2
Amboise 23 2
Compiègne 5 3

RA BẮC

Claude chappe 21-2-29

SANG TÀU VÀ NHỰT

André Lebon 23 2 29
Yamse 23 2

SANG SINGAPOUR

G. G. Roume 24 2 29

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105-109 Rue d'espagne -:- *Saigon*
(Kế đình quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thạnh đạt.

Vậy nay bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cạnh cải rất khéo rất hợp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất tốt, tủ thờ, kiếng, tranh liễn, bình chuông cẩn chạm rất sảo, tuế khéo, sừng trâu và gỗ.

Đồ thau: Lư, chơn đèn đúc toàn theo lọc nước rất tốt kiểu kim-thời bình bông và các món bằng đồng đen chân tam khi chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu màu, tranh, áo gối, sập bàn, v. v....

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng ha cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chủ nhơn kính cáo.

PHỤNG-VĂN-LÂM

105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

VILLE DE SAIGON

Adjudications

Lieu, date et heures des adjudications — Mairie de Saigon, Salle des Délibérations le 12 Mars 1929 à dix heures.

Objet 1° — Fourniture de 900 tonnes d'asphalte.

2° — Fourniture de 1000 barils de ciment.

3° — Fourniture de 100 tonnes de briquettes de Hongay.

4° — Fourniture de 5000 mètres de bordures de trottoir et de 3.500 mètres de fonds de caniveaux.

5° — Fourniture d'effets d'habillement au personnel indigène de la Police

6° Travaux d'entretien et de grosses réparations à exécuter dans l'année 1929 aux édifices Municipaux et aux immeubles pris en location par la Ville.

Bureau où les cahiers des charges peuvent être consultés — Bureau de la Comptabilité.

các ông chủ xe hơi nên chú ý
CARROSSERIE PEINTURE
Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, sơn xe hơi tuyệt tốt và mau, sửa đủ các thứ máy xe-hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau kiểu rất đẹp.
May muôi xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu thiệt ngộ. Sang dưa lam chiếu lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bảo lảnh đủ ampère dùng được lâu.
Các quí khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe-hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.
Nam-hiệp-Thạnh
Bùi khải, Directeur
168, Bd. Galliéni — SAIGON
Téléphone n 178
Đường xe điện khi cholon.

ĐOẢN THIÊN TIỂU THUYẾT

Một người khách lạ đời

(Nguyễn Pháp-văn dịch của Pierre Mille)

Người thơ-ký của ngài bước vào.

— Không còn người nào ở ngoài sao? trạng-sư hỏi.

— Thưa còn một người nửa. Theo như lịnh ngài, tôi dả tiếp thế cho ngài được một mớ khách rất nhiều. Song chỉ còn người này nần-nỉ một hai nói chuyện với ngài cho được mới chịu. Và lại người nầy là một người khách mới, Thường thường tôi thấy đối với những người khách mới, làm chi lần đầu ngài cũng tiếp

— Mà người nầy.... là ai thế?

— Thưa có cái danh-thiếp của hắn trên bàn đây. Nhưng cái danh-thiếp ấy cũng không nghĩa gì: dò chẳng qua là một cái tên giả...

— Sao ông biết là giả?

— Làm chung với ngài thét thì phải thạo chớ..... Tôi dã trông thấy người của hắn, tôi có nói chuyện với hắn trong mấy phút, nói những chuyện lăng-nhăn thế thôi, bởi vì hắn bảo có gặp mặt ngài thì hắn mới nói chuyện của hắn. Tôi thiệt không rỏ cái tư-cách của hắn, không rỏ chút nào hết. Nhưng tôi dám chắc rằng....

— Thôi được!.. Cứ bảo hắn vào. À nầy, đây là những giấy tờ về vụ đất cát ở C..... đây. Ông biết vụ ấy nhỉ? Hệ-trọng lắm chớ không phải vừa..., Nhưng tôi sẽ giao cho ông cái lấy.

Người thơ ký cám ơn, vái trạng-sư rồi bước trở ra.

Người khách ăn bận rất tử-tế và có dáng chải-chuốt phi-thường. Cử động lanh lẹ, nói năng dịu dàng, trông qua dủ biết là một tay lịch thẻ.

Khách vào đến nơi thì bợt nói ngay rằng:

— Thưa trạng-sư, hiện nay tôi đương bị người ta tầm-nã về nhiều vụ ăn trộm lớn.

Thấy nói như vậy, trạng-sư ngồi mà bắt sửng-sốt. Ừ dà biết rằng cái nghề trạng-sư tuy theo phép thì vẫn được biện-hộ cho những bọn trộm cướp sau khi bọn này dà bị bắt, nhưng mà luật nghiêm cấm không cho những người làm trạng-sư mưu-thông với bọn ấy, trong khi bọn ấy đương phụ-án tại đào. Vậy nên trạng-sư bèn trả lời cho người khách kia một cách dịu dàng mà nghiêm-nghị rằng:

— Hẳn rằng anh muốn đến đây cậy tôi nói giùm với người ta để anh đem tiền của mà trả lại cho người ta một cách âm thầm phải không?

Người khách lắc đầu;

— Ôi! không, không...... Không phải vậy đâu. Không phải là tôi cần ông nói giùm để tôi trả tiền lại cho người ta đâu... Để tôi cắt nghĩa ông sẽ hiểu.

« Bị linh cảnh-sát tầm nả lâu nay, tôi dả nghỉ kỹ đến những phương, thế dề mà thoát-thân. Từ hồi nào tới giờ tôi chưa hề b, bắt, nên cũng chưa hề bị án tiết gì. Được thế, thiệt tôi lấy làm tự hào lắm và muốn giữ sao cho được hoài như vậy. Nghĩ mãi, sau tính ra kế nầy tôi tưởng là thần-diệu lắm:

« Ông vẫn biết rằng người ta chia sở cảnh-sát ra nhiều bộ-phận không dính-dấp gì với nhau cả, mà thường khi các bộ-phận ấy đối với nhau lại không ưa nhau nửa. Có phần cảnh-sát gọi là Mật-thám, thì lo đi truy-nã những người như tôi và bè ai ngu-xuẩn mà dề cho họ bắt được thì bị họ đem về bỏ nhà pha; có phần cảnh-sát chăm về bọn vô-chủ và bọn cộng-sản, họ cho bọn ấy là bọn điên-cuồng rất nguy hiểm cho xã-hội, mà chính tôi đây cũng không dung bọn những ấy được: vì ông phải biết rằng nếu nhứt-đán cái chế-độ cá-nhơn tư-sản dã bị phá đi, thời bọn ăn trộm chúng tôi còn biết trông vào đâu mà sinh-hoạt? Có phần cảnh-sát cờ-bạc, lo ngăn-cấm những bọn ngu dại không cho đem tiền bạc mà ném vào trong mấy nhà chứa. Lại có nhiều bộ phận nữa, đơn-cử như phần cảnh-sát gọi là Quốc-sự, dè chăm ngó về những kẻ nghịch bạn của chánh-phủ. Ông phải biết rằng các thứ cảnh-sát ấy vẫn không ưa gì nhau

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

« Tôi vẫn biết thế, nên tôi chỉ dùng một cái phương pháp giản-tiện lắm.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

. Một đôi khi tôi gặp một người linh cảnh-sát cờ-bạc. Hắn tỏ ý lo tán giùm cho tôi và bảo tôi rằng: « Ông phải coi chừng đa! Tôi thấy ông là người tử-tế, ông đừng nên chen-lộn vô đây làm gì, cho hay là cho ở ăn trộm đất! Tôi nơn là ông nên đi về nhà mà nghỉ đi.» Qua như tôi đã liệu trước,

đời nào ai để ý đến những người như tôi.

«Do đó mà suy thì tôi nghỉ rằng mình lại cũng chả sợ gì cảnh-sát quốc-sự. Thiếu chi người khác, nào ai để ý đến mình làm chi. Bởi vậy, muốn đâu mình cho kín nhẹm, tôi bèn quyết-định đi dự vào các cuộc biểu tình, và các cuộc mít-tin ở ngoài đất trống.

Nhưng tôi cẩn thận lắm, có dại gì mà bày tỏ những ý-kiến quá-khích. Thiệt thì tôi chẳng có ý-kiến gì ráo, nhứt là những ý-kiến có thể gọi là quá khích: tôi dã nói với ông, nếu không có bọn tư-bổn thì tụi tôi biết thò tay vào túi ai mà móc tiền?

(Còn nữa).

TRƯỜNG
NGUYỄN-VĂN-MÙI
10, Rue Martin des Pallières 10
Ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh ở bổn trường khi chung khoa sẽ được thành tài. Nếu liệt-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường sẽ có cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa

Hút toán Thương-mãi. Thu xếp đọ cách tính sổ sách nhà buôn kiểm ... lớn tổ, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bửa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.
Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn luật sư, nhà nước, ngân hàng, v. v.
Viết thơ từ đơn trạng theo nhà buôn và các cách làm những toaphiếu, giấy nợ cũng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (documents commerciaux). Haikhoa này dạy giùm.
Có đồng chỉ muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.
Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trạng bằng máy viết và in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm mau và kỹ.
Lãnh làm sổ sách nhà buôn trương ... Làm bổ ... và mau

Au bon marché Saigonnais
"NGUYỄN THẨM"
54, Rue Viénot 54, Saigon

Lụa Thượng Hải rộng bề khổ 0m75, thứ thiệt tốt, một thước		1p.70
Lụa Thượng-Hải rộng bề khổ 0m75 hạng vừa		1 30
Chemise soisette có một col	một cái	3 00
Chemise crépon Dantec hạng tốt	—	2 50
Chemise crépon Dantec hạng vừa	—	2 00
Chemise crépon hạng tốt có 1 col	—	2 50
Chemise rayure fantaisie tout pareil hai cols	—	3 50
Chemise madapolam parure rayures fantaisie 2 cols	—	3 50
Feutre velours noir « Huckel » thiệt tốt	—	15 00
Feutre marques « Flechet » bord nhỏ, kiểu mới	—	8 00
Feutre marque « Flechet » kiểu mới bord không viền	—	8 30
Feutre « Delion » kiểu mới, thiệt tốt, bord viền nhỏ	—	15 00
Feutre bord nhỏ có viền kiểu mới	—	7 00
Casques en liège « Coq Gaulois »	— 4 80,	5 00
Casque en liège « Phụng hoàng cầu »	—	4 00
Casque en liège « Phụng hoàng Cầu » đằng sau giải	—	4 00
Casquette thiệt tốt « Hatters màu fantaisie	—	3 00
Chapeau piqué trắng và kaki người lớn và con nít bord thiệt lớn và vừa	—	2 00, 3 00
Giày Tennis « Fleet foot » Tacrtung	một đôi	4 50

Máy hát hiệu Rex của nước Suisse thiệt tốt nhiều kiểu mới có catalogue riêng.
Gởi đồ theo cách contre-remboursement, quí khách muốn được mau lẹ thì xin gởi trước chia tư một phần tiền.
Mandat đề tên NGUYEN-VAN TONG Directeur

QUỐC-TẾ
TIẾT-KIỆM HỘI
(VẠN-QUỐC TRỮ SÚC HỘI)
HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỂ HIỆP VỐN
Tư bổn của hội
65.000 lượng (1/2 đóng rồi)
2.000.000 quan phát lãng (1/4 đóng rồi)
QUẢN LÝ CÕI ĐÔNG-PHÁP
25 đường Guynemer :: SAIGON
Téléphonne 571
Hội các vé tiết-kiệm lạ:
Xổ số lần thứ mười sáu
Ngày 28 Janvier 1929
Serie số 1021 được ra.
Vé Tiết-kiệm số 1021, được trả lại theo như giá tư bổn mình để
MỘT NGÀN ĐỒNG
Vé ấy về phần ông Trần-Mau buôn bán ở Soairiêng.
Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ năm 28 Février 1929 3 giờ chiều.
Tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer, Saigon.
Ai muốn lấy vé Tiết-Kiệm của hội lại tại mấy người Courtiers hay là Agents của hội, hoặc đến phòng văn Quản-lý Đông-Pháp số 25 đường Guynemer, Saigon.
Có một cuốn sổ các nghĩa rành gởi cho người nào hỏi.

Nhiều kiểu lạ
Bên tây mới qua.
Thiệt Mr. Francois Sự chủ tiệm hột xoàn. Người trải lựa nhiều kiểu vớ Medaillons bông đầm con nít, Cà rá, giây chuyền đồng hồ giây chuyền con nít v.v. bằng vàng bọc thứ hiệu 10 năm không bay, bên tây mới qua.
Xin mời quí khách tới xem cho biết, thiệt là nhiều kiểu thuở nay chưa thấy.
Hột xoàn mới qua, từ rày Mr Sự quyết mua rút hột thứ tốt mà thôi.
Xin mời quí bà đến xem
68 Bd Bonard Saigon

Ông vua thuốc lậu là ai?
Chắc các ngài cũng đã biết rồi, vì bổn hiệu đã 3 năm chuyên môn trị về bịnh lậu và tim la, bịnh lậu bịnh mới đều mạnh được nọc thuốc dễ uống không ông phạt và không hại sanh dục đã được tiến là vua thuốc lậu. Giá thuốc từ 1 tới 2 đồng 1 ve uống chừng 5$00 bịnh giảm 9 phần; ở Saigon mua tại 30 Rue Roland Garros. Ở các nơi cứ viết thơ kê bịnh cho kỹ gởi cho M... Bình-thanh-Song à Cantho (poste)

Thuốc ho sắc vàng
Thuốc này trị những chứng ho, như là ho gió, ho lao, ho tổn, ho sút huyết hả hang lâu man. Hễ uống thuốc này ... trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều, ăn ngon, ngủ được, tài quả nhiều cốt ho phải tiêu trừ.
Bổn đường chẳng nệ tốn công về tại Trung Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc để hiệu là Chỉ Khái Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá ... Các tỉnh đều có gởi bán.
Giá mỗi gói ......0$10
Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn
Bổn đường chế ra thuốc hoàn này chuyên trị bản đàm là nhiệt bốn mùa cảm mạo; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc này thì tức kiếp hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.
Giá mỗi gói...... 0$10
Mandat để gởi cho Huỳnh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
Nr 88 Rue de Douaumont Saigon

NỮ-LƯU THƠ-QUÁN
GOCONG
Mới xuất bản quyển
NỮ-ANH-TÀI
Các bạn thanh-niên nên xem Văn hay chuyện lạ.

TẠI HÃNG
ĐẠI-ICH
383-385, đường Thắng-bình
CHOLON
Bán đại hạ giá
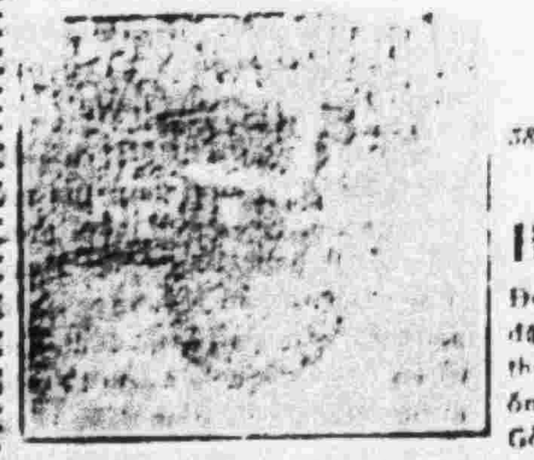
Đèn succès 101, sức sáng đặng 200 bougies trọn bộ, thùng 5 litre, 5 thước giây ống bom tay giá 16 p. 50.— Gởi theo cách « lãnh hóa giao-ngân » tiền phí-tổn người mua phải chịu.
Còn vị nào muốn mua sỉ đã có giá riêng.
Còn các kiểu đèn Plafonnier có bán tại cườm chai đủ màu rất đẹp, sức sáng đặng 60 bougies cho tới 200 bougies.
Kỳ này bổn tiệm bán rất rẻ. Xin quí vị mau mau tới mua gặp dịp may rẻ đang bạc chục. Vị nào ở xa muốn hỏi địa chỉ gởi thơ thương-nghị, Bổn hiệu sẽ trả lời ngay.
Chủ nhơn kính cáo

THUỐC GIA TRUYỀN
RẤT THẦN HIỆU
CỦA HIỆU NGỌC-SƠN-LANG Ở HANOI
Thuốc ĐAU-LẬU và GIANG-MAI (TIM-LA) thiệt hay, bất kỳ bệnh nặng hay nhẹ uống thuốc này đều hết và không hại đường sanh dục, không mệt nhọc chi hết. Cách dùng thuốc thiệt là rẻ và không mất công gì hết.
Thuốc LẬU giá.. 0$70 một ve bệnh nhẹ uống 6 ve, nặng 10 ve LẬU KÉN thiệt nặng 15 ve thì hết
Thuốc GIANG-MAI (TIM-LA) giá .... 1$50 một ve
Bệnh nhẹ uống 3 ve, nặng 5, 6 ve thì hết. Hai bửa uống một ve.
Ai mắc bệnh kể trên đây, xin mau viết thơ tới sẽ gởi đi ngay theo cách LÃNH HÓA GIAO NGÂN.
Nếu ở xa không có nhà thơ thì mua có gắn thơ gởi trả tiền trước cũng đặng và phải thêm tiền gởi riêng.
Có toa dạy cách dùng thuốc rất cẩn thận.
XIN HỎI NGAY NƠI:
M. LÊ-TIẾN-CHỨC.
SAIGON, 59 RUE CATINAT — SAIGON

Xin chư quí vị lưu ý
Máy để đi chụp hình đẹp các miền mo tỉnh!! Xin chư quí vị hãy lưu ý nhớ dịp rẻ quá, rẻ quá. Tại nhà hình Kodak có bán rẻ những thứ máy 13×18 và máy 18×24 rẻ quá, xin quí vị tới đó mà mua kẻo hết.
1 cái máy 13×18 mà chambre vuông và 3 cái chassis ống kiến anastigmat 4, 5 và obturateur normal arrière 1 cái hộp bằng vải để đựng máy và cẳng máy bằng ... giá bán 170p.00
Còn máy 18×24 cũng vậy giá bán ...
Xin chư quí vị do nơi nhà hình Kodak, môn bài 128, 130 đường Catinat mà mua

GHẾ XÍCH-ĐU
GHẾ KIỂU THONET
BÁN TẠI
THĂNG-LONG
29, Đường Sabourain
Saigon

AU CHIC LAGRANDIÈRE
121 Rue Lagrandière Saigon.
Đóng giày tây và giày thiêu Annam đủ kiểu, khéo nhứt, giá rẻ.

PHOTO KHÁNH-KÝ
54 Boulevard Bonard
-:- SAIGON -:-

Chụp bóng và chuyên môn rọi hình lớn vừa khéo mà lại rẻ.

30×40	Màu đen từ	5$50	cho tới	8$50
	— nâu không phai	7 00	—	9 50
50+60	Màu đen từ	9 00	—	15 00
	— nâu không phai	12 00	—	17 00
50×60	Hình vẽ bằng mực tàu			30 00

Ai muốn làm màu, thêm tiền tùy lớn nhỏ.
Trong hình muốn sửa đổi cách, nào cũng được.
Quí khách muốn dùng cở nào thì xin gởi hình kiểu, gởi nhà giây thép và khi làm rồi chúng tôi sẽ gởi cách lãnh hóa giao ngân rất tiện lắm

Lò-gạch mới hiệu
DƯƠNG VĨNH-THẠNH
Nay tôi mới lập lò gạch tại «Càisơn» làng Long tuyền (Càn-thơ) làm đủ các thứ ngói gạch.
Như quí ông có muốn dùng xin viết thơ cho tôi hay, tôi sẽ chở tới nhà lập tức.
Gạch ngói tại Cầnthơ của tôi tốt hơn hết. Còn giá không mắc hơn các tiệm khác.
Xin quí ông quí ngài mua thử của bổn hiệu một lần, tốt thì giúp cho người đồng-bang bằng xấu quí ông có quyền trả lại và xin đừng nhớ tới hiệu tiệm tôi nữa.
Chủ-nhơn
Dương-văn-Quân
Long-tuyền Cần-thơ

Truyện Tàu
Ngô-Việt Xuân-Thu
Mới xuất bản lần đầu. Mua sỉ lẻ do nơi Nhà-in Bảo-Tồn.
23 Đường Filippini.

Bán
1· Xe hơi Citroen 10 mã lực số trên bảy ngàn
2. Nhà ngói vách đất để ở và để xe hơi.
Hỏi nhà n. 46 Đường Frère Guillerault ngang nhà thờ Chợ-đũi Saigon.

Hội làm gạch máy Phú-Hữu
Xin các quí-nghị hùn Hội làm gạch máy Phú-Hữu Société anonyme des Tuileries et Briqueteries Mécaniques de Phu-hữu Cần-thơ) đóng góp tư tiền hùn đầu tại hội quán ở đường Trường-Bồ Cần-tho hay là tại các nhà Banque Đông-pháp.
Chánh chủ Hội trị sư tam.
Võ-hiến-Đà

Yêu « THAN-CHUNG » thì phải cổ động cho ai nấy đều biết « THAN-CHUNG » là một cái cơ quan của dân Đông-Pháp.

NHA IN
BAO TON

23, Rue Filippini et d'Espagne

-:- SAIGON -:-

BUGATTI

Những kiểu xe Du-lịch

Những kiểu xe Sport

Garage JEAN COMTE

34 Boulevard Norodom

SAIGON

PHẠM-HẠ-HUYÊN

Transitaire

Bảo lãnh - vận-tải, làm thuế douane các hàng-hóa xuất-cảng nhập-cảng và gởi lãnh đồ bagages.

Có tiệm bán sỉ: giầy giép, vải mùng, hàng bắc, tạp-hóa phẩm « Việt-Nam ». Trà bông.

Ở xa xin gởi thơ thương-nghị.

36 rue Sabourain Saigon. *Téléphone : 231*

MÁY XAY GẠO

Của người Đức (Allemagne) hiệu Nagel et Kaemp, là một nhà chế tạo rất có danh tiếng ở hoàn cầu

KAMPNAGEL COLONIA · FILIPINA

Đại lý độc-quyền cho còi Đông-Pháp

Sté Electro-Mécanique Indochinoise

Máy gạch, máy cưa, và các thứ máy cho các nhà nông

B. P. 38. — 2, rue Ohier (góc đường Charner và đường Ohier) Saigon — *Téléphone*: 516

Adresse télégraphique : Cômindoc

CANTHƠ

Hôtel Central

Là nhà ngủ to nhứt, đẹp nhứt và phòng nhiều nhứt tại châu-thành Cantho. Nhà cất mới vừa rồi, theo kiểu về kim thời, hết phòng đều có nước máy, mỗi phòng hàng nhứt có poong tắm riêng, hết thảy lầu có hai cầu tiêu máy.

Cũng có phòng rộng lớn, nguyên một căn nhà, để riêng cho quí khách đi đường có đem bà con theo đông.

Nhà ngủ ở trung ương châu-thành, đường đại lộ Belanoux, ngang nhà in Nhựt-nam, là nơi rất thị tứ.

Giá tiền phòng mỗi ngày giờ [illegible] tới 6 p.

Nhà ngủ lớn có hàng cơm Tây, có đầu bếp rất khéo.

Quí vị khách khách có dịp đến Cantho, xin mời ghé lại nhà ngủ chúng tôi một lần thì rẻ cách chúng tôi làm rất là vừa lòng quí khách.

BỒ-VĂN-T

Quản-lý nhà Trung-Châu-Nhựt-[illegible]

Phòng cãn lo về việc thương mài

Lo về việc mua bán đất ruộng, nhà phố, vườn v-v., lo bao các việc kiện thưa đến tòa và lo bao về việc tờ giấy sao lục các tờ giấy tại toà án và các tòa bố. Vậy xin quí khách có điều chi hoặc tranh tụng nơi tòa hoặc muốn xin sao lục tờ giấy đều chỉ xin mời đến phòng văn tôi mà thương nghị và tôi tính cho các ông khỏi tốn kém vô ích, xin mời đến phòng văn tôi tiếp rước tử tế và tôi có một người Annam cựu thông ngôn trong nhà nước và đã có giúp việc nhiều năm nơi phòng văn của các quan trạng sư nên rất thông về việc kiện thưa và lo xem xét tờ giấy rất kỹ lưỡng cho quí khách.

Xin thỉnh các ông có việc đến phòng văn tôi môn bài 117 rue d'Espagne Saigon.

LHANGY

117 rue d'Espagne Saigon

GARAGE ORIENTAL

58-59-60, Quai de Belgique 1, Rue d'Alsace.

Sửa xe-hơi đủ kiểu thiệt kỹ lưỡng. Làm ăn thật-thà, lại mau chóng mà giá rẻ không đâu sánh kịp. Đóng thùng xe đủ thứ. Ai hỏi giá cả sẽ làm một tấm giấy có giá cả cho không.

Có trường dạy cầm tay bánh xe hơi cho đến khi có đặng bằng cấp, lại có dạy những điều cần ích để có thể sửa lấy xe hư hỏng mấy, giá cả phải chăng. Giữ gìn xe, lau dầu xe và rửa xe mỗi tuần-lễ một lần, giá cả xin thương nghị.

Sửa máy xe hơi hư, bổng cả ngày cả đêm, ngày chúa-nhựt và ngày lễ nữa.

Lệ-Công-Hòa

công ty

62 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon

Téléphone N° 425.

Là công-ty của các người thợ bạn Việt-Nam lập ra; bán đủ món đồ nữ trang theo kim-thời của các người thợ bạc anh tài, xảo thủ chế ra rất đẹp mắt. Công-ty có để đồ tạp-hóa (articles de bazar) và giày dép Mắc-kỳ và lại còn thêm những đồ gia-bát xưa, xem qua rất hạp cho quí-vị nào thích đồ cổ-tích.

Bổn Công-ty còn mở rộng phần hàn; quí vị hãy nghĩ rằng nếu vốn to chừng nào thì lợi to chừng nấy.

Vậy xin ai là thợ bạc Annam, ai là đồng-bào hảo tâm, xin lưu ý.

LÊ-CÔNG-HÒA

công-ty của các

N° 81 TIỂU-THUYẾT

NẶNG-VÌ-TÌNH

(Dịch tiểu-thuyết tây)

Người dịch : VÔ-DANH-THỊ

XV

(Tiếp theo)

— Bởi vì mấy bữa rày tôi bị anh giữ riết lắm và hễ xảy ra có chút hiềm-nghi gì thì sẽ thiệt cho tôi nhiều lắm.

— Chỉ vì chừng ấy mà thôi phải không ?

— Nếu còn có cớ gì khác thì lẽ nào tôi lại không nói với anh ; tưởng anh với tôi bây giờ không còn dấu nhau chuyện gì nữa mà.

— Thôi này, Thu Cúc em ơi, qua xin nói dứt ngang cho rồi, chớ đừng nói quanh quẹo gì hết thảy. Qua hỏi thiệt vậy chớ em vẫn có bụng yêu anh chút đỉnh chớ ?

— Tôi yêu anh nhiều lắm mà.

— Vậy thì sao em còn nỡ gạt anh như thế ?

— Anh ôi, để tôi xin phân lại cho anh nghe, phải chi tôi là bà chúa nầy hay bà chúa nọ, phải chi mỗi năm tôi thu vào được chừng vài trăm ngàn quan tiền lời, nếu khi đó tôi đã kết làm nhơn tình với anh mà ngoài anh ra tôi lại còn có một người nhơn tình nào khác, thì anh thiệt đã quyền hãi tôi tại làm sao mà lại gạt anh ; chớ nay tôi chỉ là con Thu-Cúc, trên mình tôi mang những bốn ngàn quan tiền nợ, trong nhà tôi không dư lấy một xu, phương chi mỗi năm tôi lại phải tiêu xài ít nữa cũng một trăm ngàn quan, thì cái câu hỏi của anh đó thiệt là không thích-hợp và tôi có trả lời cũng vô ích.

— Phải rồi, tôi vừa nói vừa ngã cái đầu lên trên hai đầu gối của Thu Cúc, song em phải biết rằng qua yêu em như đứa điên vậy.

— Vậy tôi nói anh nghe nhé, chẳng thà yêu tôi ít thua một chút mà hiểu tôi nhiều hơn một chút thì tốt hơn. Bức thơ của anh thiệt đã làm cho tôi đau đớn hết sức. Nầy anh, phải chi tôi mà được tự - do, không phải kiêng-dè ai hết, thì chắc hôm kia tôi đâu có tiếp bà trước mà cho đầu có tiếp đi nữa, là sau khi tiếp xong, tôi cũng đã thân-hành đến trước mặt anh mà tạ cái lỗi mà anh vừa mới tạ với tôi lúc ban nãy, và ở sau ngoài anh ra, chắc tôi không còn có vướng vít với người nào khác. Tôi đã yên trí rằng tôi sẽ hưởng được cái hạnh-phúc ấy trong sáu tháng ; té ra anh lại không muốn như vậy. Anh một hai gạn hỏi tôi toan dùng những mưu kế gì ; trời ơi ! những mưu kế của tôi nào có lạ gì mà anh phải hỏi. Thì hãnh những mưu-kế ấy thiệt là một sự *hy-sinh* rất to lớn cho tôi mà có lẽ anh không biết như thế. Tội hà lại không biết tôi cũng có thể nói trắng với anh rằng : tôi đương cần dùng hai chục ngàn quan ; anh yêu tôi lắm, có lẽ anh cũng rán tìm được số tiền ấy cho tôi, nhưng không biết chừng sau nầy sẽ có lúc anh lại oán tôi về chỗ đó. Vậy nên tôi mới kiếm cách mà tránh cho anh khỏi phải phiền-lụy. Thế mà anh lại không hiểu rõ cái cách dụng-tâm chu-chi của tôi, thì nghĩ có tức không. Phàm những người đàn-bà như tôi, hễ khi nào còn một đôi chút tâm-huyết, thì đối với mọi việc làm và mọi lời nói vẫn hiểu nghĩa một cách rộng rải sâu xa hơn những người đàn-bà thường ; vậy nên tôi lấp lại với anh rằng con Thu Cúc mà nó đã toàn dùng mưu-kế đặng trả xong nợ nó mà khỏi phải xin đến tiền anh, thì đáng lẽ là phải nhắm mắt mà theo nó chớ đừng nói gì cả, bởi vì đó là một sự dụng-tâm rất chu chi của nó. Lắm lúc chúng tôi danh phải liều thân-thể đi dụng mà mua lấy một chút khoái lạc cho tinh thần, nếu chẳng may mà sự khoái-lạc đó mà cũng mất luôn thì thiệt không còn gì đau đớn cho chúng tôi hơn nữa.

Tôi nghe Thu Cúc và nhìn cô ta không dứt thêm. Khi tôi nghĩ rằng cái người đàn-bà tuyệt thế ấy trước kia tôi mong hun được hai ba chơn một cái cũng đã là thỏa lòng, không dè ngày nay lại để dành cho tôi một phần tử tướng của cô ta, lại cho tôi đóng một vai tuồng quan-hệ ở trong cuộc đời của đời của cô ta, vậy mà tôi còn lấy làm chưa vừa ý, thời tôi lại nghĩ rằng sự dục-vọng của người ta thật là không cùng, sức giả là được thỏa thích một cách rất mau-mắn như tôi mà rồi cũng lại muốn đến cái khác.

— Ừ, phải, Thu-Cúc lại nói, những người đàn-bà như tôi là do sự ngẫu nhiên mà sanh ra, nên chúng tôi thường hay lắm sự dục-vọng kỳ-khôi và lắm cái ái tình quái gở. Khi thì chúng tôi ưa cái nầy, khi thì chúng tôi ưa cái khác. Có lắm kẻ tán gia bại sản vì chúng tôi mà rốt cuộc lại không được cái gì của chúng tôi hết thảy ; còn có nhiều người khác chỉ cho chúng tôi một chùm bông mà chúng tôi cũng yêu ngay. Cái lòng của chúng tôi thiệt là không chừng đổi gì. Cũng giống như tôi đây, tôi đem lòng yêu anh mau hơn hết thảy, tôi xin nói thiệt với anh như vậy ; anh có hiểu tại làm sao ? bởi vì thấy tôi ho thì anh khóc, bởi vì khi anh thấy tôi ho ra huyết, thì nắm lấy tay tôi, hỏi vừa trước tôi thấy có một mình anh đem lòng thương xót tôi. Chắc nghe nói câu nầy anh sẽ cho là tôi điên, nhưng thật ngày trước tôi có nuôi một con chó con, hễ mỗi khi tôi ho thì nó nhìn tôi chăm chỉ và tỏ ra dáng buồn rầu ; ấy, thì trước tới giờ, tôi mới yêu có một mình con vật ấy mà thôi.

Khi con chó ấy chết, tôi đã khóc hơn là khóc đám ma mẹ tôi nữa kia. Khi mới gặp anh, tôi cũng đem lòng yêu ngay như yêu con chó tôi vậy. Nếu hết thảy bọn đàn ông đều biết rõ cái năng-lực của một giọt nước mắt, thì tôi dám chắc rằng họ sẽ được thương yêu nhiều hơn mà chúng tôi cũng khỏi có đâu đến nỗi xa-xỉ quá như vậy.

(Còn nữa)

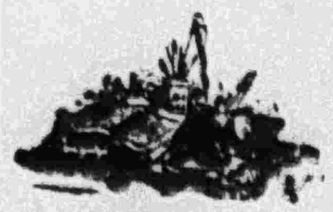

(65

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

ĐẢNG — X —

Dịch-giả : NHƯ NGỌC (Giữ bản quyền)

XXIV

(Tiếp theo)

Thợ báo-tang.

Triệu-Thượng bèn lấy một cái cặp da ở trong ngăn kéo ra, mở ra ở trong có mấy bức thơ cáo-phó. Trịnh-Minh bày ra trên bàn và nói :

— Phải mấy cái sau này nhỏ chỉ bằng nửa mấy cái đầu tiên.

Y lấy trong túi ra một cái kiến hiển-vi và xem xét những con có dấu trên thơ và những con dấu đóng của mấy sở giấy thép. Y nói :

— Lạ thiệt ! Nàng Phi-yến bây giờ ở đường nào ?

Triệu-Thượng đáp :

— Ở với La-hầu-tước tại đường Ba-thi.

— Vậy mà trong chừng này cái thơ, không có cái nào có dấu nhà giây thép ở Ba-thi.

— Vậy sao ?

— Còn Địch-bá-tước ở đâu.

— Ở đường Mỹ-diệp.

— Cái thơ này có giấu sở giây thép ở đường Mỹ-diệp mà chỉ có một cái mà thôi vì họ không dám gởi luôn ở một nhà giây thép.

— Sao vậy ?

— Bởi vì tụi nó dò-la biết rằng ông có hỏi tôi về việc này sợ rằng tôi coi biết những thơ của họ từ do một sở giây thép mà gởi đi thì cho người canh ở nhà giây thép đó xem người nào gởi giấy cáo phó đáng ngờ thì bắt lấy mà tra hỏi.

— Phải, phải chúng nó khôn thiệt ! Vậy ra chúng nó bỏ thơ ở nhiều sở giây thép ?..

— Vậy đó. Song nó làm trò con nít, ai mà không biết. Mới đầu tôi tưởng là nàng Phi-yến gởi những thơ này, song bây giờ thì rỏ ra làm không phải. Chắc là Địch-bá-tước và Má-công-tước đây !

Triệu-Thượng giựt mình nói :

— Ủa, Địch-bá-tước và Má-công-tước !

Tôi với hai người đó tuy quen mà ít giao-thiệp lắm. Vì lẽ gì ?.

— Vì lẽ gì, sau này ta mới biết được, bây giờ ta chỉ biết những thơ này là do Địch-bá-tước và Má-công-tước gửi đi, hoặc là tôi-tớ thân-cận của hai người đó, mà Địch-bá-tước là người chủ mưu.

— Xin ông giảng cho tôi vì đâu mà ông đoán chắc như vậy.

— Dạ, dễ thấy lắm ! Cái thơ thứ nhứt là do nhà giây thép ở đường Mỹ-diệp gần nhà bá-tước, cái thơ đầu tiên y chưa nghĩ đến sự phòng bị cẩn-thận nên làm vậy. Cái thơ nhì do ở nhà giây-thép ở đường nhà Đại-ngân-hàng…

— Bá-tước ít tới nhà Đại-ngân-hàng.

— Phải, mà nhà giây-thép ấy gần những nơi tra-dinh tửu-điếm chơi ban đêm, nhà hát lớn, những khách ăn-chơi ở mấy nơi đó ra thì bỏ thơ ở sở giây-thép đó thì sớm mai bửa sau thơ sẽ phát ngay. Và chăng, Má-công-tước hay đi lại nhà Đại-ngân-hang.

Cái thơ thứ ba do nhà giây-thép ở đường La-phay-et ; ở đó có nhà ngân-hàng Phạm-công-Lục là của Địch-bá-tước thường tới-lui ; trong nhà ấy thơ gửi đi rất nhiều, y nhận bỏ thơ của y lộn vô đó, mà thấy đâu. Lại bức thơ này do nhà giây-thép ở đường Suy-rét vì nó ở gần rừng Bưu-loan, bá-tước thường hay đi dạo ở đó, nên cho xe đi xa thêm một quảng đường, tới đó mà bỏ thơ. Hai ông đã thấy rỏ chưa ? Tinh không đến đâu mà chẳng có người tinh khôn thấy được cơ-mưu….

— Ông thiệt là tay tài-tình mới đoán ra được rõ-ràng như vậy.

Trịnh-Minh đốt điếu thuốc hút ra dáng khoái-lạc lắm, rồi lại nói :

— Chắc hẳn ông cũng nhận thấy chữ đề ngoài bao thơ không cái nào hết.

Triệu-Thượng nói :

— Phải. Tôi có nhận thấy như vậy.

— Song ông không thấy rằng mấy bức thơ cùng đều đề bi thơ ở một cái bàn viết.

Triệu-Thượng vốn chưa từng hay nghe những cái y quyết đoán đột ngột thì ngạc nhiên ầm mà hỏi :

— Ủa, ông lấy gì mà đoán chắc như vậy ?

— Cứ coi kỹ mấy giọng chữ ở trên những bì thơ này thì đủ biết là họ đã dùng cùng một thứ ngòi bút một thứ mực, vậy thì là viết cùng ở trên một bàn viết trong một nhà nào đó, không phải ở nhiều nơi.

— Tôi không thấy rỏ…

— Bây giờ người ta ít dùng mực đen, sài thuần một thứ mực làm bằng phẩm tím. Vậy thì đáng lẽ ta không thể nào biết được những giọng chữ này viết ở một nơi hay nhiều nơi vì cùng viết bằng một thứ mực tím. Song cái mực tím này có vẻ đặc biệt coi kỹ thì nhận ra liền. Ông hẳn biết mực tím để lâu ít dùng thì trên mặt nó có mỗi một cái váng có ánh bóng sanh đó mà ở dưới thì nước mực lỏng và phai lợt. Khi nhúng ngòi bút vô thì cái váng đó chính là vô, đem chừng viết lên giấy thì nó chảy xuống ngay chỗ nên nét dấu chữ viết đọng thành từng cục từng cục mà sắc lợt mờ mịt.

Đây ông coi mấy cái bì-thơ này chữ đề có phải như vậy không. Cái mấy chữ *M.* ở mấy chữ *Monsieur* coi : đầu nét viết có một cục mực, màu lợt không, rồi mấy nét sau, chỗ màu phai, chỗ màu đậm… Cái bì-thơ nào cũng đều viết bằng một thứ mực cũ đó hết. Chỉ nhờ có cái vẻ đặc-biệt của thứ mực đã cũ đó mà biết là tụi nó viết từng này bức thơ, dùng cùng một bình mực.

(còn nữa)

Những đều cần phải nhớ :

Giá báo Thần-Chung : Một năm…. 12 p. 00, Sáu tháng….. 7 p. 00, Ba tháng….. 4 p. 00

Hễ mua báo, thì gởi MANDAT theo thơ và đề cho rỏ ràng như vầy :

Nguyễn-văn Bá, quản-lý báo Thần-Chung, 23 đường Filippini -:- Saigon.

TAM THÀNH DƯỢC

Trừ-tê, bổ-huyết, giải-lao.

Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON

TẾ-CẤP PHÒ-NGUY TAM-THÀNH-DƯỢC.

1º Thần hiệu tê-bại hoàn « Kính cáo đồng-bào ai mắc bịnh tê-bại như thế nào mau mau gởi thơ đến bổn-hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG Hóc-môn kiếp lấy thuốc trừ tê mà uống thì ắt được mạnh giỏi, giá mỗi hộp 1$20. Vì như có kẻ nghèo nàn không tiền mua thuốc lấy bịnh tê, lập tức viết thơ đến bổn-hiệu vui lòng gởi thuốc cho không.

Nguyên « Bất-thực-Ngôn ».

2º Sì … hoàn, là thứ bổ tinh thần cho quí ông quí thầy, quí học-sanh bổ phổi trừ ho hoặc trừ mệt mỏi di tinh bổ lao giải trí giá mỗi hộp 1$…

3º Tiểu kinh bạch đái hoàn. Quí cô, quí bà dùng bổ huyết điều kinh và trừ tiểu hư đi hạ trừ xây xẩm, nét xốt ruột hết nhứt mỏi, dùng tự nhiên đã thừa rất hay mỗi hộp 1$00.

CÁCH GỞI. *Mua thuốc, thơ, hoặc Mandat thì đề :*

M. TRƯƠNG MINH-Y *Directeur* TẠO NHƠN-ĐƯỜNG.

Nº 4, Rue de la Gare HÓC-MÔN

Quí ngài có mua ba thứ thuốc đây, xin nhớ mua mandat gởi trước ít sở phí. *Muốn đến bổn hiệu do ngay bến xe lửa đậu.*

CHUYỆN VUI

CHO MAY DỨA NHỎ

1. — ANH MAY ĐƯỢC VÀNG VÀ BỌN ĂN CƯỚP.
2. — TRUYỆN CHÀNG NGUYỄN-PHIÊU-LƯU.
3. — TẤM DA TRÂU.

Bán tại nhà in C. ARDIN, đường Catinat, giá mỗi … 0$20

MỘT DỊP TỐT

Chúng tôi khuyên các quí khách hãy đến viếng ngay tiệm Đức-Thịnh 81 đường Catinat Saigon.

Ở đó có một đôi ngà voi thiệt đẹp thiệt quí ít khi được trông thấy.

Lại có đủ các thứ ống điếu cổ, đồ dùng cho việc thuốc phiện, đồ gỗ, đồ đồng và các thứ đồ cổ.

Xin mời các quí khách đến coi chắc sẽ được vừa ý lắm.

ĐỨC-THỊNH

81 *Rue Catinat -:- Saigon*

MỘT TIN MỚI

Cho những người thích dùng xe kiểu Torpédos.

Những thứ xe Torpédos mới.

C. 4 CITROEN

đã đến

Tại hãng :

AUTO-HALL

Etablissements Bainier d'Indochine.

Saigon — Hanoi — Pnompenh.

Cần dùng

Một người thiếu niên đứng đắn, chăm-chỉ, biết nói thạo tiếng Pháp và phải biết về xe hơi có thể đi coi thăm các nơi.—Phải có giấy tờ tốt.

Hỏi tại nhà báo.

Bán

1. Xe hơi Citroen 10 mã lực số trên bảy ngàn, giá 950 $

2. Nhà ngói vách đất để ở và để xe hơi, giá 150 $.

Hỏi nhà nº 46 Đường Frère Guillrault ngang nhà thờ Chợ-đũi Saigon

Muốn giữ gìn con-mắt nên đến nhà

Bán kiến MY-KHOUAN

229-231. Rue des Marins CHOLON

Ngang ga xe lửa giữa Chợlớn

Nói về kiến con mắt thì cũng có thứ tốt thứ hơi, nếu muốn cho được dùng tốt thì cần phải có 3 điều này :

1º *Coi mắt phải đúng. 2º Dùng thứ thiệt tốt. 3º Mang nócho vừa.*

Chư ngài … ngài … muốn được … 3 … ký … đến nhà bán kiến MY-KHOUAN Cholon … vừa ý vậy.

CINÉMA TRUNG-QUỐC

63, Boulevard Tổng-đốc-Phương-Cholon

Nhà chiếu bóng Trung-Quốc ở Cholon, đường Tổng-Đốc-Phương số nhà 63, có đủ các thứ phin (films) ở Thượng-Hải đem qua : như là phin (films) Tây-Du, phin (films) Tam-Quốc, phin (films) đánh trận, mỗi cái phin (films) đều có chữ Quốc-Ngữ để cắt nghĩa cho người coi, hát để hiểu, lại sẽ có phin (films) Huê-Kỳ biết nói, biết hát và biết đờn nữa.

Rạp hát Trung-Quốc mát mẻ, rộng rải thông hơi và lại có quạt máy nữa, có thể ngồi được hơn ngàn người, một cửa vào ở đường Tổng-Đốc-Phương và một cửa vào ở đường, Thủy-Binh (Marins), giá rẻ, có bốn hạng : thượng hạng, hạng nhứt, hạng nhì và hạng ba.

Rạp hát Trung-Quốc lại cũng có làm đại-lý cho sáu cái Công-Ty ở Thượng-Hải và lại làm đại-lý cho một Công-Ty Huê-Kỳ nữa, và có bán máy chiếu bóng nhỏ, rất tiện cho những người đem đi hát các tỉnh.

Ai muốn mua thì xin cứ viết thơ hay là đến nhà hát Trung Quốc mà xem trước rồi sẽ trả giá cả công được.

Nhà chiếu bóng Trung-Quốc cáo bạch.

Huỳnh-công-Phát học-đường

19 à 33 Bd Kitchener (Cầu ông lãnh) Saigon.

Bãi trường ngày 30 janvier 1929

Tựu trường : ngày 1er Mars 1929 nhằm ngày 20 tháng giêng Annam

Bổn trường lập ra từ năm 1921 tới giờ, mỗi năm học sanh nơi bổn trường đi thi đều đậu được đa số, là vì bổn-trường tận tâm lo lắng trong sự giáo dục đức-dục cho học-sanh và năm nào cũng chọn rồng thầy có đủ tư chất và thiện nghệ về khoa giáo huấn.

Mấy vị giáo sư dạy Kỳ nhập học này, xin tin dưới đây ;

M. Grimibet, Cấp bằng thượng-đẳng và cấp bằng thiện nghệ về khoa giáo huấn, cựu Đốc-học trường Tư-thục bên Đại Pháp.

M. M. Jules. Cử nhơn Văn-Pháp.

Trương-Văn Huấn, Cử nhơn khoa Lý-học.

Trần phan-Hồ, Tú-tài khoa Văn-Pháp.

Hoàng minh Giám, Cấp-bằng cao đẳng trường sư phạm Hanôi, cựu giáo sư.

Nguyễn khoa-Tú, Cấp-bằng cao đẳng trường sư phạm Hanôi, cựu giáo sư.

Alexis Nghĩa. Cấp-bằng Tốt nghiệp, Cựu giáo viên,

Trần-Dương-Tuấn, Cấp-bằng Tốt nghiệp trường sư phạm Saigon cựu giáo viên

Trần Xuân-An, Cựu giáo viên, quyền Phó-Đốc học trường tỉnh Bình-Thuận,

Lê-Văn-Cúc Cựu giáo viên.

Nota : Kỳ tựu trường này Bổn-trường có lớp dạy rút học sanh có Cấp bằng sơ học rồi mà muốn thi vào trường lớn nhà nước, như Collège Pétrus-Ký và trường sư phạm Saigon Ecole Normale d'instituteurs Saigon.)

Từ lớp nhì (Cour Moyen) sắp lên, có giáo sư Tây và Đầm dạy Xin viết thơ dặn chỗ trước và hỏi điệu lệ Bổn-trường.

Bổn hiệu mới nhận được ở bên Pháp gởi qua một thứ máy kêu là

Motocamera

Pathé baby giá 106 p.00

Dùng đặng lấy bình làm phim hát bóng, lại giá. Cách dùng rất tiện chỉ có nhận cái nút, tự nhiên máy chạy tới cùng. Đứa con nít chừng năm tuổi sài cũng đặng, vì cách sài máy này rẻ lắm, còn rẻ hơn là chụp hình nữa. Thiệt là một thứ máy quí khách có thể dùng đặng rất buồn trong lúc rảnh, vì quí khách dùng nó thì có thể chụp đặng hết chạy cái gì quí khách trông thấy và bất kể là cái gì rồi muốn chụp là được liền, thiệt là thứ máy có thể nhắc quí khách thấy lại những việc quí khách làm đã qua rồi. Hoặc quí khách muốn chụp gì hay muốn làm việc gì để kỷ niệm về sau thì chụp máy này lại tốt nữa

— Bổn hiệu lại có bán thứ máy đặng chiếu những phim quí khách lấy bằng thứ máy nói trên kia kêu là :

Pathé-Baby

giá 58 p.75

Là thứ máy chiếu bóng tối giản ai ai cũng thích, vì sài nó chẳng tốn là bao nhiêu, mà nhà mình nghiễm nhiên là có sài máy hát bóng riêng của mình. Cách sài cũng rất rẻ và cũng rất tiện nữa.

Hãy xin mục-lục và lời, chỉ dẫn đặng sài máy này nơi hãng

PATHÉ-ORIENT, *10 Boulevard Charner*, SAIGON

PHÁP HOA NGÂN HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.

Tư bổn đóng đã hết .... 50.000.000 quan

Vốn của Banque Industrielle de Chine. .... 50.000.000 quan

số tiền dự trữ .... 22.319.000 quan

chánh-chủ bàn trị sự . Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hòa lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý : ông Carrère.

Đã các chi cuộc ở Paris, Lyon-Marseille — Bắc-Kinh — Thượng-hải — Thiên-Tân — Hương-cảng — CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP.

Hải-phòng — Hanoi — Nam-vang — Vịnh — Đà-nẵng — Qui-Nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Ở Saigon số chín mé sông Belgique góc Đường Guynemer.

Làm đủ các công cuộc thuộc về Ngân-hàng.

Gởi tiền theo kiểu « thân xuất từ tiền Compt-courant » mỗi năm lời 3 phần. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langsa, lời 2 phân rưỡi.

Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, xin do hãng bạc sẽ định tiền lời riêng.

Gởi tiền và lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hãng bạc thì biết.

Chịu lãnh đòi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận lãnh bán « traite », giấy mua mandat giấy phép gởi tiền các nơi đó thì khác vân vân.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắt thứ thiệt tốt, thiệt chắc chắn.

Chết mà chưa chôn Sư này cứu sống

Sư NGUYỄN … tại Giađịnh

Ở giáp phía lăng ông bà chiểu …

…

Phòng khám bịnh ở Cầntho

của

Ông Trần-… y-khoa Tấn sĩ

— Thông-… tại trường … Paris —

— Chuyên-trị … —

11 Boulevard Galliéni — Cầntho — ngang trước bia kỷ niệm.

…